

zelena dežela

Glasilno Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 103, december 2011

stran

4

*Pogovor s Cirilom Smrkoljem,
predsednikom KGZS*
**Vsi smo odgovorni za
prihodnost kmetijstva**

stran

6

Tema meseca
**Reforma skupne
kmetijske politike**

stran

13

Aktualno
**Inovativni mladi kmet
je Alojz Mlakar**

stran

18

Delo organov KGZS
**Za preklic prepovedi
setve tretiranega
semena**

Na kratko s senčne strani Karavank ...

» HANZI MIKL

*direktor Kmetijske zbornice
avstrijske Koroške*

... o volitvah v kmetijsko zbornico na avstrijskem Koroškem in o slovenskih razpravah glede neobveznega članstva v kmetijsko-gozdarski zbornici.

Volitve Kmetijske zbornice avstrijske Koroške so mimo. Od 1. decembra naprej bo v kmetijski zbornici delal novoizvoljeni svet. Za slovenske kmetice in kmete na avstrijskem Koroškem so bile volitve zgodovinsko uspešne, kajti prvič je Skupnost južnokoroških kmetov in kmetov (SJK) dobila tretji mandat. Poleg tega so bile volitve tudi napete, saj se je šele po štetju glasov v zadnjih dveh občinah Pliberk in Železna Kapla prvotni mandat socialistov (SPÖ) premaknil od svobodnjakov k Skupnosti južnokoroških kmetov in kmetov.

Od 36 svetnikov jih dvajset prihaja iz vrst ljudske stranke (Bauernbund), osem iz vrst svobodnjakov (FPÖ), pet iz vrst socialistov (SPÖ) in trije iz vrst slovenskih kmetov in kmetov (SJK).

Znotraj sveta Kmetijske zbornice avstrijske Koroške so torej zastopane vse pomembne stranke, ki predstavljajo širok spekter političnega oblikovanja volje med koroškim kmečkim življenjem. In to je tudi dobro – znotraj zbornice so različna mnenja, o katerih skupno razpravljamo in se o njih posvetujemo, po potrebi o njih tudi glasujemo. Na zunaj pa mora zbornica delovati združeno in govoriti enoglasno, da lahko jasno razlaga stališče kmetov velikemu »preostanku« družbe. Uskladitev pogosto različnih interesov mora potekati znotraj lastne ustanove. Le tako lahko zagotavljamo, da vplivi »od zunaj« niso premočni.

Če bi imeli sistem brez obveznega članstva, bi vsaka interesna skupina skušala voditi politiko zase. Pred letom 2001 so bila tudi na Koroškem močna prizadevanja spremeniti obvezno članstvo v kmetijski zbornici v prostovoljno. Gonilna sila te zamisli so bili takrat Jörg Haider in njegovi »svobodni kmetje«. Istočasno z volitvami leta 1996 so vzporedno izvedli neposredno glasovanje o obveznem članstvu v zbornici, pri katerem se je kar **88,5 odstotkov (!)** kmetov in kmetov izreklo za ohranitev obveznega članstva. **Ni jih mogla zaslepiti domnevna »svoboda«, ki naj bi jo prineslo prostovoljno članstvo!**

Ta svoboda pa bi drago stala kmete. Velike kmetije, ki plačujejo višje prispevke, bi se kmalu združile v lastne skupine, da bi tako lahko v družbi uveljavile svoje interese. Majhne kmetije bi postale žrtve, posledica pa bi bila nesolidarnost med kmeti. Izravnava interesov med posameznimi območji (npr. med kmetijami v gorah in v dolini, med poljedelci in živinorejci, med kmeti, ki pridelujejo žito, in kmeti, ki imajo drevesnice ...) ne bi potekala znotraj zbornice, temveč bi propadla v medsebojnem političnem boju. Že tako zelo krhka politična moč kmetov in posestnikov (v Avstriji je vsak, ki ima več kot en hektar zemljišč, obvezno član Kmetijske zbornice avstrijske Koroške) bi bila zelo oslABLJENA. Število kmetov močno pada, zato so kmetje znotraj vsake politične stranke manjšina.

Že Niccolò Machiavelli (1469–1527) je izčrpno opisal, da je potrebno političnega nasprotnika razcepiti v podskupine, da ga je lažje premagati. »**Divide et impera**« (deli in vladaj) se glasi staro načelo (slabe) oblasti. Načelo kmetijskih zbornic danes pa je **združevati in sodelovati!** Sistem obveznega članstva pri enem izmed treh najpomembnejših socialnih partnerjev (delavska zbornica, gospodarska zbornica, kmetijska zbornica) se je obnesel v vseh letih in je priznan kot model, ki uspešno zagotavlja socialni mir v Avstriji.

Pri političnih strankah, ki zagovarjajo ukinitve obveznega članstva pri zakonsko zasidranih interesnih zastopstvih, morajo biti kmetje vedno posebej kritični in morajo dobro pogledali v ozadja takšnih teženj. Slovenija je v marsičem podobna Avstriji, zato je avstrijski model zanesljivo primeren tudi za sončno stran Alp.

IZ VSEBINE

NOVICE

Kupec Mercatorja naj na policah ohrani slovensko hrano 3

Čestitamo Skupnosti južnokoroških kmetov..... 3

Občinska nagrada Alojzu Jelenu..... 3

POGOVOR S CIRILOM SMRKOLJEM, PREDSEDNIKOM KMETIJSKO GOZDARSKE ZBORNICE SLOVENIJE

Vsi smo odgovorni za prihodnost kmetijstva..... 4

TEMA MESECA: REFORMA SKUPNE KMETIJSKE

POLITIKE

Skupna kmetijska politika po novem 6

Na katere težave nove SKP že lahko opozorimo? 9

Ministri EU o prihodnosti skupne kmetijske politike 10

AKTUALNO

V besedi resnica, v dejanjih pravica 11

Inovativni mladi kmet je Alojz Mlakar 13

Minister Židan sprejel inovativne mlade kmetice in kmete.. 14

Pot hrane od kmeta do kupca je (pre)dolga 15

MEDNARODNA DEJAVNOST

Kako zmanjšati uporabo pesticidov v Evropski uniji? 17

IZOBRAŽEVANJE

KGZS - Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana..... 17

DELO ORGANOV KGZS

Za preklic prepovedi setve tretiranega semena..... 18

EKOLOŠKO KMETOVANJE

Blagovna znamka BIODAR..... 19

GOZD IN OBNOVLJIVI VIRI

Pregled mest javnih obravnav osnutkov

gozdnogospodarskih in lovskoupjavljavskih

načrtov območij za obdobje 2011–2020 20

Pričakovanje izboljšanja razmer zaradi velikih zveri..... 21

PRAVNI NASVETI

Ko ne dobim plačila 22

Agrarne skupnosti po novem..... 23

Zaseg motornega vozila 23

Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Naslov: Celovška 135, 1000 Ljubljana, tel.: 01/513 66 00, faks: 01/513 66 50, zelena.dezela@kgzs.si
Uredniški odbor: Andrej Kermavnar (predsednik), Ema Zadel (podpredsednica), Vlado Avguštin, Jože Benec, Bogdana Briļ, Jožef Cigan, Marjana Cvirn, Maks Ipavec, Anita Jakuš, dr. Stane Klemenčič, Jože Meolic, Alojz Pori, Jernej Redek in Darinka Sebenik
Odgovorna urednica: mag. Tatjana Čop, tel.: 01/513 66 40, 041/366 506
Grafično oblikovanje, prelom in izvedba: Andrej Lombar
Naslovnica: Srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu (Foto: Marjan Papež)
Jezikovni pregled: Marjana Cvirn. Tisk: DELO, d.d.
Oglasno trženje: bjm.natalija@siol.net, tel.: 01 513 08 30, GSM: 031 668 626.
 Uredništvo ne odgovarja za vsebino oglasnih besedil.
 Naklada: 95.000 izvodov. Cena: 0,34 €. Časopis je za člane KGZS brezplačen.

Kupec Mercatorja naj na policah ohrani slovensko hrano

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije smo v začetku novembra pozvali prodajalce Mercatorja, pristojne ustanove in Urad za varstvo konkurence, da v pogodbi kupca Mercatorja zavežejo, da na policah ostane slovenska hrana, ki so jo pridelali in predelali slovenski kmetje.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS) smo izrazili zaskrbljenost zaradi napovedane prodaje Mercatorja Agrokorju, še zlasti zato, ker pogoji prodaje niso dovolj znani. Mercator je namreč kot največji slovenski trgovec izjemnega pomena za dolgoročno stabilno prodajo slovenskih kmetijskih pridelkov in izdelkov ter izdelkov slovenske živilsko-predelovalne industrije. Na KGZS smo zato prodajalce Mercatorja, pristojne ustanove in Urad za varstvo konkurence, da v pogodbi kupca Mercatorja zavežejo, da na policah ostane slovenska hrana.

Sredi novembra pa so predstavniki hrvaškega Agrokorja vodstvu KGZS predstavili svoje podjetje in namere glede prevzema Mercatorja. Vodstvo zbornice na čelu s predsednikom **Cirilom Smrkoljem** je predstavnikom Agrokorja izrazilo skrb, da bi po nakupu Mercatorja s strani Agrokorja njegovi lastni proizvodi izrinili pridelke in izdelke slovenskih kmetij ter izdelke slovenske živilsko-predelovalne industrije. Želja KGZS je, da Mercator še vedno ostane v slovenskih rokah, oziroma da novi lastnik ohrani delež slovenske hrane na njegovih policah. Prav tako naj novi lastnik še bolj poskrbi za organiziranost in povezovanje slovenskih proizvajalcev v verigi od njive do mize, hkrati pa omogoči prodor slovenske hrane tudi na tuje trge.

Predstavniki Agrokorja so v pogovoru izrazili pripravljenost, da se tudi pogodbeno zavežejo, da v določenem obdobju ne bodo povečali deleža svojih izdelkov na slovenskih trgovskih policah. Prav tako so obljubili, da bodo še dodatno spodbudili lokalno proizvodnjo kmetijskih pridelkov in izdelkov ter ohranili ali celo povečali obseg slovenskih izdelkov na Mercatorjevih policah.

»JERICA POTOČNIK, ROBERT PEKLAJ

Čestitamo Skupnosti južnokoroških kmetov

Novembra so potekale volitve v Svet Kmetijske zbornice avstrijske Koroške in prinesle zgodovinski uspeh našim rojakom. Skupnost južnokoroških kmetov (SJK) ima po novem eno svetnico več kot v prejšnjem mandatu. Svetniki – predstavniki SJK so Štefan Domej, Franc-Jozef Smrtnik in Marija Mader-Tschertou.

V svetu je sicer 36 predstavnikov štirih list. Poleg treh svetnikov SJK zasedajo preostala svetniška mesta naslednje liste: Kmečka zveza (20 mest), Svobodnjaki in neodvisni (8 mest) in Socialni kmetje (5 mest). Volilna udeležba je bila dobrih 50 odstotkov. (TČ)

Občinska nagrada Alojzu Jelenu

Alojz Jelen je kmet, ki vrsto let pušča globoke sledi v slovenskem kmetijstvu. V združenstvu je bil dejaven pred osamosvojitvijo Slovenije in po njej, bil je soustanovitelj Kmečke zveze in kasneje Občinskega odbora Slovenske ljudske stranke, ki mu je predsedoval dva mandata. Prvih deset let po ustanovitvi Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je bil član v njenih organih. Kot napreden kmet in dober prašičerejec je bil soustanovitelj Prleškega združenja rejcev kakovostnih prašičev Križevci-Ljutomer in predsednik združenja dva mandata. Kar dvanajst let je bil predsednik Zveze združenj prašičerejcev Slovenije. Lanskoletna nagrada za življenjsko delo v prašičereji je bila le odsev njegove strokovnosti in predanosti poklicu kmeta.

Ob vsem tem delovanju na poklicnem oziroma stanovskem področju pa Alojzu Jelenu ne zmanjka časa in energije za udeleževanje v domačem okolju – član občinskega sveta v dveh mandatih, predsednik občinskega odbora za kmetijstvo, predsednik vaškega odbora in predsednik prostovoljnega gasilskega društva Lukavci. Zaradi vseh teh dejavnosti v lokalnem okolju in njegovega prispevka k razvoju občine je ob letošnjem občinskem prazniku prejel priznanje občine Križevci pri Ljutomeru.

Alojzu Jelenu čestitamo in želimo, da bi še naprej z nami delil svoje znanje in izkušnje. (TČ)

**Vabimo
na 26. tradicionalni posvet
Javne službe kmetijskega svetovanja
19. decembra 2011
v dvorani Centra biotehnike in turizma
Grm - Novo mesto
z začetkom ob 9. uri.**

Javna služba kmetijskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije letos organizira 26. tradicionalni posvet, ki bo potekal v dvorani Centra biotehnike in turizma, Grm Novo mesto, v ponedeljek, 19. decembra 2011. Namen posveta je prikazati ožji in širši javnosti pogled stroke in politike na temo:

**Skupna kmetijska politika Evropske unije
2014–2020
in razvoj kmetijstva v Sloveniji.**

Predavanja so namenjena seznanitvi svetovalcev in širše strokovne javnosti z najnovejšimi usmeritvami skupne kmetijske politike v obdobju od leta 2014 do leta 2020.

Vsi smo odgovorni za prihodnost kmetijstva

Pred nami so državnozbornske volitve – šestič zapored in prvič predčasno. S predsednikom Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije smo se pogovarjali o tem, kaj lahko v kmetijstvu pričakujemo po volitvah in o čem naj bi razmišljali tisti, ki kandidirajo na številnih listah. Pa tudi o tem, kakšna je vloga slehernika pri iskanju poti iz gospodarske in politične krize, v kateri se nahaja Slovenija.

Prvič v zgodovini demokratičnih volitev v Sloveniji imamo predčasne državnozbornske volitve. Ali menite, da je bil to edini izhod iz nastalega političnega in gospodarskega položaja?

Predčasne volitve so zanesljivo ena izmed možnosti iskanja izhoda iz sedanjega položaja. Osebnostno menim, da bi jih bilo potrebno izpeljati že kakšno leto prej. Nekje na polovici mandata te vlade je bilo jasno, da obljube oziroma načrtovani ukrepi vladajoče koalicije ne bodo udeleženi. Priča smo bili vedno večji brezposelnosti, dogovor s sindikati in javnimi uslužbenci ni bil dosežen, banke v državni lasti se niso ustrezno odzivalo na potrebe gospodarstva, bonitetna ocena Slovenije je vztrajno padala. Posledično so se razmere v slovenskem gospodarstvu nezadržno slabšale.

Torej predčasne volitve so zasilni izhod, vendar ni realnih možnosti, da se bodo razmere po volitvah hitro uredile. Za to bo potrebno še dosti časa in prizadevanj ne le politike, pač pa slehernega med nami.

Javnomnenjske raziskave so sicer nekakšen odsev trenutnega stanja, ne pa tudi projekcija izidov. Pa vendar vse jasno kažejo, da si ljudje predvsem želimo spremembe. Kaj bi bilo

Udeležite se volitev in vzemite usodo Slovenije in slovenskega kmetijstva v svoje roke! Pred odločitvijo, katero listo boste obkrožili, se dobro pozanimajte, kdo so ljudje, ki to listo zastopajo in kaj so dejansko naredili za slovensko kmetijstvo in podeželje. Vprašajte jih, kaj bodo naredili za vas. Zahtevajte to, kar si zaslužite – jasne odgovore in predloge rešitev za konkretne težave. Najslabše, čeprav najbolj enostavno, je slediti toku večine. A to še nikoli ni prineslo napredka.

potrebno po vašem mnenju najprej spremeniti in kako?

Kot sem povedal, lahko do tako zelo potrebnih sprememb pridemo le s skupnimi prizadevanji. Vsi si moramo prizadevati za izboljšanje storilnosti svojega dela, za zniževanje stroškov na vseh položajih. Prav vsak lahko prispeva k izboljšanju trenutnega gospodarskega in socialnega položaja – eni bolj, drugi manj. Zanesljivo pa ne bo šlo brez zagotavljanja pasu.

Na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije se zavedamo, da moramo prevzeti svoj del odgovornosti. Zavzemamo se za zmanjševanje obremenitev naših članov z davki in prispevki, s čimer bi delno izboljšali sicer slab dohodkovni položaj v kmetijstvu.

Na drugi strani pa preko naših javnih služb v kmetijstvu kmete spodbujamo k večji proizvodnosti – tako z znanjem kot s podporo pri pridobivanju ra-

zvojnih sredstev iz različnih virov.

Povečanje samooskrbe sodi med pomembne spremembe, ki jih moramo doseči. Zanj je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije že vrsto let zavzema. Vendar naj poudarim, da je za kakršenkoli premik na bolje nujen usklajen razvoj kmetijstva, zadružništva in živilsko-predelovalne industrije. Samo s skupnimi prizadevanji lahko dosežemo rezultate, ki nas

lahko pripeljejo korak bližje k cilju.

Spremembe so potrebne tudi na področju odnosov v verigi od kmeta do kupca. Čeprav se o tem veliko govori in je bilo na posameznih področjih dosti doseženo, v celotni verigi še vedno ni vse tako, kot bi moralo biti. Vsak člen verige bi moral dobiti povrnjen vložek, pošteno plačano delo. Očitno mora država zagotoviti urejenost in pravičnost razmerij v verigi. Nikakor se ne sme en del verige krepiti na račun najšibkejšega člana, ta pa je še vedno kmet.

Lahko bi našteval še druge potrebne spremembe, a reševanja sedanje krize se je potrebno lotiti korak za korakom. Z zanesljivimi, a ne prepočasnimi koraki, saj časa nimamo prav veliko!

V programih političnih strank je kmetijstvo obravnavano pretežno v sklopu gospodarstva. Ponovno pa kmetom ponujajo »ceneno« vabo – obljubo neobveznega članstva v zbornici. Ali mislite, da bodo takšne obljube padle na plodna tla?

Ja, zelo zanimivo je brati in poslušati, kaj ta hip ponujajo stranke. Večina političnih strank se s kmetijstvom ukvarja samo v predvolilnem času, potem pa, z izjemo redkih, pozabijo na kmetijstvo in kmeta. Le redke stranke se s kmetijsko problematiko ukvarjajo tudi po volitvah, ne glede na to, ali njihovi člani sedijo v poziciji ali opoziciji. Moram pa poudariti, da smo bili v kmetijstvu deležni pozitivnega odnosa tako vlade, ki se ji te dni izteka mandat, Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri Državnem zboru kot Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri Državnem svetu oziro-

ma celotnega Državnega sveta. Imeli smo dobre sogovornike s poslušom za problematiko kmetijstva in podeželja. Dosegli smo sprejem kar nekaj pomembnih zakonskih aktov, med katerimi izstopajo zakon o kmetijskih zemljiščih, zakon o promociji in sprememba davčne zakonodaje.

Drugo vprašanje pa je fenomen pojava zanimanja za obliko članstva v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije na vsaka štiri leta (no, v letošnjem primeru je do tega fenomena prišlo že leto prej). Prav imate, da gre za ceneno vabo. Kot demokrat, ki je celo življenje vložil v kmetijstvo, sem zaskrbljen zaradi takšnih predvolilnih prijemov. Bil sem priča boju za ustanovitev nevladnih organizacij v kmetijstvu pred osamosvojitvijo Slovenije in po njej. Nihče, ki ni bil poleg, si ne more predstavljati, kakšen je bil odpor politike v devetdesetih letih do ustanovitve Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Celo v tistih državah, ki so se na začetku devetdesetih let znebile teže železne zavese, so prej prišli do kmetijske zbornice kot mi. Takšen odpor politike pomeni, da ustanovitev tako močne stanovske organizacije nekoga ogroža. Ogroža monopol pri sprejemanju zakonskih aktov, pri določanju prioritet, pri vplivu na prebivalstvo podeželja.

Spreminjati obliko članstva v naši zbornici se mi zdi neevropsko in nedemokratsko dejanje. Evropa pozna obvezno članstvo v kmetijskih zbornicah predvsem tam, kjer gre za manjše, družinske kmetije in države s pomembnim deležem območij z omejenimi dejavniki za kmetovanje. Prav tako se mi zdi sporno vedno znova razpravljati o nečem, kar je že prestalo presojo ustavnega sodišča ne le

pri nas, temveč tudi v nekaterih drugih državah Evropske unije in evropskega sodišča. Naj sklenem misli glede problematike ukinjanja obveznega članstva v KGZS: tam, kjer kmetijstvo temelji na manjših kmetijah, kjer so nosilci kmetijstva fizične osebe, je obvezno članstvo edina ustrezna oblika, ki omogoča reprezentativnost in uspešno zastopstvo. Vsakršna druga oblika bi bila zgolj voda na mlin tistim, ki želijo v miru »vladati« skreganim in razdeljenim množicam. V kolikor ste pri branju te številke preskočili uvodnik, vam predlagam, da ga tudi zaradi tega dobro preberete. Izkušnje severnih sosedov so za nas lahko dragocene. Če bi se le hoteli učiti od njih.

Kaj bi torej morale ta hip stranke ponuditi na področju kmetijstva?

Začeti je potrebno pri koreninah – prihodnja vlada mora najprej zagotoviti ustrezne pogoje za kmetovanje s ciljem doseči večjo samooskrbo. Da bi ta cilj dosegli, potrebujemo ljudi – motivirane in z vizijo. Med njimi si želimo čim več mladih. Zato je potrebno mladim prevzemnikom omogočiti boljše pogoje, kot so sedaj. Potrebno je poskrbeti za ustrezen socialni standard, ob prevzemu pa jim je potrebno pomagati tako finančno kot organizacijsko pri prestrukturiranju kmetij. Le tako bomo dosegli večje zanimanje mladih za kmetovanje.

Kmetom je potrebno priznati vse zasluge za pridobivanje kakovostne hrane in ohranjanje krajine in okolja. Vse zahteve skupne kmetijske politike so sicer namenjene čim večji varnosti, vendar s seboj prinašajo dvig stroškov. Slednje še vedno ni ustrezno ovrednoteno.

In če sem začel z mladimi,

naj sklenem s tistimi, ki so jim ali jim bodo predali kmetije. O upokojencih v kmetijstvu – tistih, ki imajo najnižje pokojnine v Sloveniji. Pokojnine, ki nikakor niso skladne z vloženim delom in s prispevkom za razvoj slovenskega kmetijstva in gospodarstva pa tudi Slovenije v celoti. Problematika višine pokojnin v kmetijstvu je nekaj, kar zahteva čimprejšnje reševanje.

Saj je še veliko področij, vendar bi bil povsem zadovoljen, če bi se stranke v predvolilnem boju res tudi vsebinsko lotile predlogov za reševanje omenjenih težav.

V nedeljo, 4. decembra, bodo volitve. Kaj bi ob tem še povedali bralcem Zelene dežele?

To, kar vselej ob takšni priložnosti povem: vzemite svojo usodo in usodo Slovenije v svoje roke. Nezainteresiranost in pasivnost volivcev je najslabše, kar lahko doleti neko državo. Udeležite se volitev, prej pa se dobro pozanimajte o kandidatih. Priložnosti bo veliko. **Preverite, na kateri listi so tisti posamezniki, ki so se že izkazali s svojim delom v kmetijstvu, ki so že prispevali k razvoju podeželja. Pozorno prisluhnite soočanjem, vprašajte jih. Predvsem v podeželskem okolju je enostavno vprašati kandidate, kaj bo njihova stranka ali lista naredila za razvoj kmetij. In ne bodite zadovoljni s stokrat slišanimi klišejskimi odgovori. Zahtevajte to, kar si zaslužite – jasne odgovore in predloge rešitev za konkretne težave. Najslabše, čeprav najbolj enostavno, je slediti toku večine. A to še nikoli ni prineslo napredka.**

»MAG. TATJANA ČOP

Skupna kmetijska politika po novem

Evropska komisija je 12. oktobra 2011 objavila besedila zakonodajnih predlogov bodoče skupne kmetijske politike (SKP), ki urejajo neposredna plačila, skupno ureditev kmetijskih trgov, razvoj podeželja ter skupno ureditev za financiranje, upravljanje in nadziranje te politike.

Poleg zgoraj navedenih zakonodajnih predlogov je Evropska komisija objavila še tri manjše uredbe, ki urejajo prehod na nova pravila. V nadaljevanju povzemamo pogloblitve sprememb, ki bodo do sprejetja zaposlovala kmetijsko politiko in stroko v želji, da bodoči sistem zado-
volji postavljene cilje.

Novi cilji SKP pa so: vitalna proizvodnja hrane, trajnostno upravljanje z naravnimi viri, skrb za podnebne spremembe in uravnotežen prostorski razvoj. Evropska skupna kmetijska politika se bo razvijala v smeri bolj pravične razdelitve sredstev SKP med državami članicami, poudarjene so okoljske vsebine in zaščita pred nihanjem cen.

NOVA STRUKTURA NEPOSREDNIH PLAČIL

Neposredna plačila po predlogu vključujejo:

- osnovna plačila in z njimi povezana
- zelena plačila,
- plačila za majhne kmetije ter
- dodatek k plačilom za mlade kmete,
- nacionalno rezervo.

Navedene so obvezne sheme, ki jih morajo vzpostaviti vse države članice.

Neobvezno pa države članice lahko vzpostavijo še sheme proizvodno vezanih plačil in dodatnih plačil za kmetije na območjih s posebnimi naravnimi omejitvami.

SHEMA OSNOVNIH PLAČIL

Po letu 2013 bo veljala nova shema osnovnih plačil v vseh državah članicah Evropske unije. S posebnim prilagoditvenim mehanizmom do leta 2019 se bodo zmanjšale razlike med obsegom plačil v državah članicah, tako da bodo kmetje v državah, ki sedaj prejema manj kot 90 % povprečnega plačila na hektar v Evropski uniji, prejeli toliko več, da se bo razlika zmanjšala za tretjino. Uveljavljeni sistem plačilnih pravic se bo ohranil tudi v prihodnje, s tem, da bo v letu 2014 prišlo do njihove nove razdelitve. Do plačilnih pravic bodo v prihodnje upravičeni aktivni kmetje, ki so aktivirali vsaj eno plačilno pravico v letu 2011. Lahko pride do izenačitve višine plačilnih pravic za njive in travnike ter vključitve vinogradov.

ZELENO PLAČILO

Poleg osnovnega plačila bo vsako kmetijsko gospodarstvo prejelo zeleno plačilo na hektar za upoštevanje nekaterih kmetijskih praks, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje. Države članice bodo za plačilo tega porabile 30 % nacionalne ovojnice. Predvideni so trije ukrepi: ohranjanje travinja, raznolikost pridelkov na njivah (obvezne tri kulture, pri tem pa nobena ne sme zavzemati več kot 70 % zemljišča, najmanjša površina pod eno kulturo pa mora obsegati vsaj 5 % ornega zemljišča) in vzpostavitev ali ohranjanje ekološko pomembne-

ga območja, ki mora na vsaki kmetiji obsegati vsaj 7 % kmetijskega zemljišča (brez trajnega travinja), tj. robovi polj, žive meje, drevesa, zemlja v prahi, krajinske značilnosti, biotopi, varovalni pasovi, gozdovi. Za ekološke pridelovalce ni dodatnih zahtev.

OBMOČJA Z NARAVNIMI OMEJITVAMI

Države članice (ali regije) lahko odobrijo dodatno plačilo za območja z naravnimi omejitvami vse do 5 % nacionalnih sredstev.

MLADI KMETJE

Osnovno plačilo (z do 2 % nacionalnih sredstev) za nove mlade kmete (mlajše od 40 let) se poveča za dodatnih 25 % za obdobje prvih pet let izvajanja. Višina dodatka je v povezavi z povprečno velikostjo kmetij v posamezni državi članici.

Predlogi Komisije glede proračuna za obdobje 2014–2020 ohranjajo porabo Skupne kmetijske politike v nominalnem smislu na ravni leta 2013 (zneski v milijardah evrov)

Steber I – neposredna plačila in izdatki, povezani s trgov	317,2
Steber II – razvoj podeželja	101,2
Stebra I in II skupaj	418,4
Varna hrana	2,5
Najbolj ogrožene osebe	2,8
Rezerva za krizne razmere v kmetijstvu	3,9
Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji	do 2,8
Raziskave in inovacije na področju varne prehrane s hrano, biogospodarstva in trajnostnega kmetijstva	5,1
Skupna dodatna sredstva	do 17,1
Skupni predlagani proračun za obdobje 2014–2020	do 435,5

MAJHNE KMETIJE

Uredba določa tudi poenostavljeno shemo za male kmete (do 10 % letne nacionalne ovojnice), ki prejmejo pavšalno plačilo, ki nadomešča vsa neposredna plačila. Te kmetije bodo imele manjše zahteve glede izpolnjevanja obveznosti v zvezi z ekologijo, navzkrižno skladnostjo in nadzorom. Kmetije se bodo same odločile, ali bodo sodelovale v shemi za male kmete ter tako prejele letno plačilo, ki ga bo določila država članica v višini med 500 evrov in 1 000 evrov.

PROIZVODNO VEZANA PLAČILA

Proizvodna plačila se lahko dodelijo za sektorje v tistih regijah države, kjer je posebna oblika kmetovanja pod določenimi težavami in so ti deli hkrati pomembni z ekonomskega ali socialnega vidika (do 10 % naci-

onalne ovojnice oziroma do 15 % na podlagi odobritve s strani Komisije).

NAVZKRIŽNA SKLADNOST

Dodelitev vseh plačil iz okvira nacionalnih sredstev za neposredna plačila bo še naprej povezana z upoštevanjem številnih osnovnih zahtev glede okolja, dobrega počutja živali ter zdravstvenih standardov za živali in rastline.

DOLOČEN JE NAJVIŠJI ZNESEK PLAČIL NA KMETIJO

Znesek podpore, ki jo lahko prejme katerakoli posamezna kmetija iz sheme osnovnih plačil, bo omejen na 300.000 evrov letno, plačila pa bodo znižana po naslednjih pravilih. Za 20 % pri plačilih od 150.000 evrov do 200.000 evrov, za 40 % med 200.000 evrov do 250.000 evrov ter za 70 % od 250.000 evrov do 300.000 evrov.

Kmetje, ki so v prejšnjem letu prejeli manj kot 5.000 evrov neposrednih plačil, niso podvrženi pravilu, da se neposredna plačila ne odobrijo kmetijam, če je njihov letni znesek neposrednih plačil nižji od 5 % skupnih prejemkov, ki so jih

v zadnjem obračunskem letu prejele iz nekmetijskih dejavnosti oziroma na kmetijskih zemljiščih ne izvajajo kmetijske dejavnosti (vzrejo ali gojenje kmetijskih proizvodov, vzdrževanje kmetijske površine v stanju, primernem za pašo ali pridelavo kmetijskih rastlin).

Glede opredelitve upravičenih površin (upravičeni hektarji) pa pravila predvidevajo, da se leto 2014 določi kot novo referenčno leto za zemljišča. Obenem bodo zagotovljene povezave z upravičenci sistema neposrednih plačil v letu 2011, in sicer zato, da se bo možno izogniti špekulacijam.

MEHANIZMI UPRAVLJANJA TRGA

Veljavni sistemi pomoči javne intervencije in zasebnega skladiščenja so preverjeni varnostni mehanizmi, namenjeni zagotavljanju pomoči pridelovalcem v težkih časih na trgih, na primer po krizi s hrano. Da bi bili bolj odzivni in učinkoviti, bodo revidirani. Za vse sektorje je bila uvedena nova zaščitna klavzula, s katero bo Komisija lahko izvedla izredne ukrepe in se odzvala na splošne tržne motnje. Ti ukrepi se bodo financi-

Ob pregledu predlogov je težko ugotoviti, ali bo nova skupna kmetijska politika prispevala k ohranjanju kmetijske dejavnosti.

rali iz krizne rezerve, opredeljene v večletnem finančnem okviru. Mlečne kvote in pravice do sajenja trte bodo nehale veljati, Komisija pa išče možnost za odpravo zadnjega režima kvot za sladkor. Sistem kvot za sladkor bo prenehal veljati 30. septembra 2015. Večina držav v razvoju ima neomejen in dajatev prost dostop do trga Evropske unije, izvoz Evropske unije pa je omejen s pravili STO (dokler bodo veljale kvote), zato je odprava kvot edina možnost za zagotavljanje dolgoročne perspektive v sektorju, predvsem ob upoštevanju predvidenih izboljšav proizvodnosti. Za obdobje po kvotah bo za beli sladkor veljala pomoč za zasebno skladiščenje, vzpostaviti pa je treba standardne določbe za sporazume med tovarnami za pridelavo sladkorja in pridelovalci sladkorja. Programa razdeljevanja sadja v šolah in razdeljevanja mleka v šolah bosta podaljšana. Besedila tudi odražajo veljavne predloge o mlečnih izdelkih iz decembra 2010 (obvezne pisne pogodbe in okrepljena pogajalska moč v verigi preskrbe s hrano) in o kakovosti standardov trženja, vključno s konceptom „območja kmetovanja“. Da bi bilo mogoče izboljšati pogajal-

ski položaj kmetov v verigi preskrbe s hrano, Komisija išče načine za boljšo ureditev sektorjev. Pravila, povezana s priznavanjem organizacij pridelovalcev in medpanožnih organizacij, so razširjena in zdaj vključujejo vse sektorje, z dodatnimi možnostmi za ustanavljanje takih organizacij pridelovalcev, ki so zdaj predstavljene v financiranju razvoja podeželja (glej spodaj). Zaradi poenostavitve so bile odpravljene številne sheme (pomoč za vključitev mleka v prahu v živalsko krmo, vezana pomoč za sviloprejkje).

RAZVOJ PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja bo vključen v nov skupni strateški okvir, objavljen 6. oktobra, ki velja tudi za Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo, da bi bilo mogoče uresničiti cilje strategije Evropa 2020 (trajnostna rast, pametna rast, vključujoča rast). Da bi bilo mogoče uvesti jasnejšo povezavo z učinkovitostjo, bo treba tako kot v drugih skladih določiti cilje za vse programe razvoja podeželja za vseh šest spodaj navedenih prednostnih nalog. Približno

V predlogu večletnega finančnega okvira je določeno, da mora biti znaten del proračuna Evropske unije še naprej namenjen kmetijstvu, ki je strateško pomembna skupna politika. Zato se glede na tekoče cene predlaga, da se SKP osredotoči na svoje temeljne dejavnosti, pri čemer se v obdobju 2014–2020 317,2 milijarde evrov nameni stebru I, 101,2 milijarde evrov pa stebru II. Financiranje stebra I in stebra II je dopolnjeno z dodatnimi sredstvi v višini 17,1 milijarde evrov, kar vključuje 5,1 milijarde evrov za raziskave in inovacije, 2,5 milijarde evrov za varnost hrane in 2,8 milijarde evrov za pomoč v hrani za najbolj ogrožene skupine prebivalstva v drugih postavkah večletnega finančnega okvira ter 3,9 milijarde evrov v obliki nove rezerve za krizne razmere v kmetijskem sektorju in do 2,8 milijarde evrov v Evropskem skladu za prilagoditev globalizaciji zunaj večletnega finančnega okvira, kar pomeni, da skupni proračun za obdobje 2014–2020 znaša 435,6 milijarde evrov.

pet odstotkov sredstev bo za držanih v tako imenovani „rezervi na podlagi doseženih rezultatov“ in bodo na voljo šele, ko bo mogoče dokazati, da je bil dosežen napredek pri uresničevanju teh ciljev.

Osnovna zamisel sedanjega uspešnega koncepta za razvoj podeželja iz večletnih shem, ki so ga oblikovale in sofinancirale države članice (ali regije), ostaja nespremenjena.

Cilji politike razvoja podeželja se ne bodo več zasledovali preko štirih osi, ampak preko šestih prednostnih nalog Evropske unije, ki izhajajo iz ciljev Strategije Evropa 2020:

- pospeševanje prenosa znanja v kmetijstvu in gozdarstvu,
- povečanje konkurenčnosti in vitalnosti kmetij
- spodbujanje organizacije prehranskih verig in obvladovanja tveganja v kmetijstvu,
- ohranjanje in krepitev ekosistemov, odvisnih od kmetijstva in gozdarstva;
- spodbujanje učinkovite uporabe virov in prehod v nizko ogljično gospodarstvo;
- izkoriščanje potenciala delovnih mest in razvoja podeželskih območij.

Za doseganje količinsko opredeljenih ciljev pri teh prednostnih nalogah (in ob upoštevanju njihovih posebnih potreb) bodo države članice/regije v svojih programih razvoja podeželja na podlagi poenostavljenega seznama oblikovale sestavljene ukrepe.

S proračunskega vidika bo pri porazdelitvi nacionalnih sredstev za razvoj podeželja izvedena le majhna spremem-

ba, da bi bila tako upoštevana objektivnejša merila, ki jih pozneje po lastni presoji določi Komisija. V manj razvitih regijah, najbolj oddaljenih regijah in na manjših Egejskih otokih bodo običajne stopnje sofinanciranja Evropske unije 85 %, v drugih regijah pa 50 % za večino plačil, vendar so lahko višje pri inovacijah ter prenosu znanja, sodelovanju, ustanavljanju skupin proizvajalcev, začetnih subvencijah za mlade kmete in pri projektih LEADER.

V novem obdobju bodo države članice lahko oblikovale

Reforma predvideva nove delitve območij z naravnimi omejitvami.

lastne podprograme z različnimi stopnjami pomoči.

Nekaj ključnih poudarkov iz poenostavljenega seznama projektov razvoja podeželja

- Inovacije: Ta ključna tema (natančneje, načrtovano evropsko partnerstvo za inovacije za kmetijsko proizvodnost in trajnost) bo ureničena z različnimi ukrepi, kot so „prenos znanja“ in „sodelovanje“; namenjena je spodbujanju učinkovite rabe virov, proizvodnosti, nizkim emisijam, podnebnju prijaznemu in trajnemu razvoju kmetijstva, gozdarstva in podeželja. To bo doseženo s tesnejšim sodelovanjem

med kmetijstvom in raziskavami, da bi se tako pospešil prenos tehnologije v kmetijsko prakso.

- Znanje – „na znanju temelječe kmetijstvo“: Okrepljeni ukrepi za kmetijske svetovalne družbe (povezani tudi z omejevanjem in prilagajanjem na podnebne spremembe, okoljskimi izzivi ter gospodarskim razvojem in usposabljanjem).
- Prestrukturiranje/naložbe/posodobitve: Subvencije so še na voljo.
- Mladi kmetje – kombinaci-

70 % izgube) iz vzajemnega sklada, če se dohodek zmanjša za 30 %); za vsak evro, ki ga kmet vložil, sredstva za razvoj podeželja zagotavljajo dodatnih 0,65 evra.

- Organizacije pridelovalcev/združenje organizacij pridelovalcev: Pomoč pri ustanovitvi organizacij na podlagi poslovnega načrta ter omejena na skupine, opredeljene kot mala in srednje velika podjetja.
- Kmetijsko-okoljska plačila – plačila za podnebne spremembe: Večja prožnost pri pogodbah, skupnih pogodbah, povezanih z ustreznim usposabljanjem/informacijami.
- Ekološko kmetovanje: Nov, ločen ukrep za večjo prepoznavnost.
- Območja z naravnimi in drugimi posebnimi omejitvami: Nova delitev območij z naravnimi omejitvami na podlagi osmih biofizikalnih meril; države članice imajo še naprej možnost, da za 10 % kmetijskega območja opredelijo posebne omejitve za ohranitev ali izboljšanje okolja.
- Gorska območja: Za gorska območja in kmetije nad 62 stopinj severno lahko obseg pomoči znaša vse do 300 evrov/ha (povečano z 250 evrov/ha).
- Sodelovanje: Razširjene možnosti za podporo tehnološkemu, okoljskemu in trgovinskemu sodelovanju (npr. pilotni projekti, skupni okoljski programi, kratke verige preskrbe s hrano, razvoj lokalnih trgov).
- Osnovne storitve in obnove vasi: Naložbe v širokopasovno infrastrukturo in obnovljivo energijo so lahko tudi obsežne.

• LEADER: Zagonski kompleti Leader za pomoč pri vzpostavitvi skupin in strategij povezav med ukrepi za razvoj podeželskega gospodarstva; spodbujanje prožnosti za združevanje z drugimi sredstvi na lokalnih območjih, tj. podeželsko-urbano sodelovanje. OPOMBA: Povezave med ukrepi za razvoj podeželskega gospodarstva se zdaj uporabljajo kot skupen pristop k lokalnemu razvoju pod vodstvom Evropske unije v vseh

skladih v okviru podpore Evropske unije (ESRR, ESS, Kohezijski sklad, Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja).

SPREMLJANJE SKP IN NADZOR

Komisija bo redno spremljala in ocenjevala učinke SKP, prvič pred koncem leta 2017, potem pa na vsaka štiri leta. Predstavila bo poročilo o vplivu SKP na tri glavne prednostne naloge: vitalna pridelava

hrane, trajnostno upravljanje naravnih virov in uravnotežen teritorialni razvoj.

Pri nadzoru je predvidena poenostavitev, kar pomeni, da se bodo zahteve glede nadzora zmanjšale v regijah, kjer so prejšnji pregledi pokazali dobre rezultate, saj to pomeni, da se pravila ustrezno upoštevajo. Na drugi strani pa bodo pregledde okrepili v regijah, kjer nastajajo težave.

Pred koncem leta bodo pripravljeni ločeni predlogi glede sheme pomoči za tiste,

ki jo potrebujejo (za obdobje po letu 2013), ter za zagotavljanje popolne preglednosti neposrednih plačil in drugih subvencij SKP, ob upoštevanju sodbe Sodišča iz oktobra 2010, v kateri je navedeno, da veljavna pravila ne upoštevajo pravil o zasebnosti podatkov za fizične osebe.

Vir: http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/index_en.htm

Povzetek in priredba:
» ANTON JAGODIČ

Na katere težave nove SKP že lahko opozorimo?

O novostih, ki jih bo prinesla prenovljena skupna kmetijska politika, je potrebno več in bolj poglobljeno razpravljati!

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije menimo, da predlog ni naravnian v smeri poenostavitve, saj lahko pričakujemo povečano delo administracije do uvedbe reforme, hkrati se bo zaradi številnih novosti povečalo breme kmetov zaradi prilagoditve in potreb po novih kontrolah na ravni kmetije.

• **Manj za tiste, ki odstopajo navzgor;** po predlogu naj bi se skupna ovojnica plačil zmanjšala državam članicam, ki od povprečja odstopajo navzgor, in povečala tistim, ki odstopajo navzdol, zaradi česar bi se zmanjšala tudi sredstva, namenjena Sloveniji. Hkrati naj bi bile ukinjene dosedanje plačilne pravice, saj je predvidena dodelitev novih leta 2014.

• **Leto 2011 pomembno za naprej;** predlog predvideva, da kmetijska gospodarstva, ki v letu 2011 niso aktivirala nobene

plačilne pravice, ne bodo upravičena do le-teh pri novi razdelitvi, ukinjeni pa bodo tudi zgodovinski dodatki kmetijam. Kako bo to vplivalo na plačila v posameznih regijah oziroma na plačila za posamezno kmetijsko panogo in med samimi kmetijami, ni mogoče natančneje predvideti, zlasti če bo obveljalo, da bo osnovno plačilo enako za njive in travnike.

• **Pričakovane prerazporeditve plačil;** ta trenutek na osnovi predloga komisije vemo le to, da bo prišlo do prerazporeditve plačil. Ne vemo pa, do kakšnega obsega nacionalne ovojnice naj bi posamezne obvezne sheme predpisala naša država in katere ter s koliko evri podprla prostovoljne sheme.

• **Kdo je dejavni kmet?** Definicija dejavnega kmeta je v predlogu dokaj nerazumljiva in posledično ne bo rešila težav, zaradi katerih bo vzpostavljene,

na, temveč bo povzročila nove. Nekatere kmetije (nad 5.000 evrov neposrednih plačil) naj bi po novem morale dokazovati, da neposredna plačila dosega predpisane deleže določenih prejemkov (5 odstotkov) na kmetijskem gospodarstvu, kar bo povzročilo nova administrativna in upravna bremena.

• **Shema za majhne kmetije;** na prvi pogled dobrodošla novost je shema za majhne kmetije, vendar lahko »zacementira« sedanjost neugodno velikostno strukturo kmetij v Sloveniji. Že sedaj oziroma v zadnjih desetih letih, ko majhne kmetije niso bile deležne posebnih podpor, nismo dosegli nobenega napredka pri povprečni velikosti kmetije na nacionalni ravni.

• **Nove administrativne ovire?** Vsekakor pa je potrebno opozoriti, da slovenski kmetje (v primeru sprejetja zgoraj

omenjenega predloga) ne bodo mogli izvajati zelenega dela neposrednih plačil brez dodatnih administrativnih ovir ali stroškov, nastalih zaradi prilagoditve tehnologij napisanim pravilom.

• **Ekološko usmerjena območja;** skeptični smo do obvezne uvedbe »ekološko usmerjenih območij«, saj naj bi vsak kmet moral imeti zemljišča, ki so v naravi terase, krajinske značilnosti, zaščitni pasovi in pogozdena območja ali zemljišča v prahi, da bi dosegel predpisanih sedem odstotkov ekološko izločenih zemljišč.

• **Proizvodno vezana plačila;** za Slovenijo je pomembno, da imamo možnost ohraniti del proizvodno vezanih plačil. Vendar se tudi tu postavi vprašanje, ali predvideno dovoljeni delež zadošča sedanjemu stanju in potrebam v prihodnje.

• Nadaljevali bom oz ukrepi prestrukturiranja kmetijstva; za Slovenijo je pomembno tudi to, da bo lahko nadaljevala z ukrepi prestrukturiranja kmetijstva ob pomoči drugega stebra, ob hkratnem nadaljevanju vsebine obstoječih programov ter vključevanja tematskih podprogramov, kot so podpore mladim kmetom, gorskim kmetijam ter lokalni oskrbi s hrano.

V Sloveniji smo v preteklosti do potankosti izdelali sistem kmetijsko-okoljskih plačil, zato bi bilo nesmi-

selno spreminjati nekatera plačila samo zato, da bi vzpostavili nova, še bolj naravnana na bodoče podnebne spremembe, ter s tem dodatno obremenili kmete z njihovo izvedbo. Vprašanje je tudi, ali je bolj pametno z ukrepi Programa razvoja podeželja zavirati intenzivnost proizvodnje (ob slabih podatkih glede samooskrbe in konkurenčnosti slovenskega kmetijstva) ali več nameniti razvojnim ukrepom, ki jih uredba omogoča.

» ANTON JAGODIČ

Ministri Evropske unije o prihodnosti skupne kmetijske politike

V Bruslju je 14. novembra potekalo zasedanje ministrov Evropske unije, pristojnih za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Na dnevnem redu je bila tudi razprava o reformi skupne kmetijske politike (SKP).

Ministri so na zasedanju nadaljevali razpravo o reformi SKP. Tokrat so se osredotočili na predlog uredbe o neposrednih plačilih, kjer je predsedstvo pripravilo vprašanja, vezana na predlog komisije glede redistribucije sredstev med državami članicami in znotraj držav ter nove strukture neposrednih plačil. Slovenski minister mag. Dejan Židan je v razpravi povedal, da Slovenija sicer podpira uporabo predlaganega »pragmatičnega pristopa« pri določitvi ovojnic posameznih držav članic za neposredna plačila, končno stališče o predlagani višini sredstev za Slovenijo pa bo mogoče oblikovati šele, ko bo sprejet dogovor o večletnem finančnem okviru. Nadalje je povedal, da se Slovenija strinja s predlaganimi spremembami obstoječega sistema neposrednih plačil v smeri bolj enotnih plačil na ravni države, če bo državam članicam dana zadostna prožnost pri sami izvedbi novega sistema predvsem v smislu reševanja specifičnih težav, vezanih na prerazporeditve med posameznimi kmetijskimi pridelovalci in sektorji.

Glede ozelenitve neposrednih plačil je minister Židan potrdil pozitivno stališče Slovenije, ob tem pa izpostavil, da je potrebno upoštevati posebne naravne in strukturne pogoje. Dodal je še, da je za Slovenijo ključno, da se pri sami izvedbi tega ukrepa ne bi povečale finančne in administrativne obremenitve za kmete ali službe v kmetijstvu. Kot izrecno pozitivne elemente nove strukture neposrednih plačil je minister izpostavil posebno shemo za majhne kmetije, dodatna plačila za mlade kmete in možnost uvedbe proizvodno vezanih plačil. Slednje so potrebne za reševanje značilnih težav, vezanih na posamezne sektorje ali regije, kjer obstaja nevarnost zmanjšanja ali celo opuščanja proizvodnje. Slednje je namreč za Slovenijo, ki ima velik delež površin na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijsko proizvodnjo, izredno pomembno. Pozdravil je tudi prostovoljnost uvedbe dodatnega plačila na območjih s posebnimi naravnimi omejitvami. Predlagana definicija dejavnega kmeta pa po besedah ministra ne izpolnjuje pričakovanj, saj ne rešuje osnovnih težav zagotavljanja večje ciljnosti podpor tistim kmetijskim gospodarstvom, ki sama izvajajo kmetijsko dejavnost in proizvajajo blagovne in tudi neblagovne dobrine. Ob tem, da je izvedba predlagane opredelitve administrativno preveč zahtevna.

» (VIR: MKGP)

Pridružite se nam
na spletni strani
KUPUJMO DOMAČE –
Mali oglasi slovenskih kmetij
www.kupujmodomace.si,

kjer lahko do konca leta
brezplačno
predstavite svojo ponudbo pridelkov,
izdelkov ter kmetijskih
in gozdarskih storitev.

The screenshot shows the homepage of the website 'KUPUJMO DOMAČE'. At the top, there is a banner with the text 'Mali oglasi slovenskih kmetij'. Below the banner, there is a navigation menu with categories like 'Kategorija', 'Proizvod', and 'Prejeto'. The main content area is a grid of product listings, each with a small image and a title. The products include various types of honey, jams, and other food items. The website has a clean, green-themed design.

V besedi resnica, v dejanjih pravica

Na osmem shodu kmetov na Ponikvi in Slomu se je pri zavetniku slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva zbralo več kot tisoč kmetov in vseh, ki jim je kmetijstvo blizu.

V organizaciji Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, občine Šentjur pri Celju, župnije Ponikva in številnih prostovoljcev je v nedeljo, 24. oktobra, na Ponikvi in Slomu potekalo osmo tradicionalno srečanje kmetov pri zavetniku slovenskih kmetov, kmetijstva in kmetijskega slovstva Antonu Martinu Slomšku.

Srečanja se je tudi letos udeležilo več kot tisoč kmetov in vseh, ki jim je kmetijstvo blizu. V duhu gesla srečanja »V besedi resnica, v dejanjih pravica« je potekala maša v cerkvi sv. Martina na Ponikvi in slavnostna akademija na Slomu.

»Čestitam, da ste blaženega škofa Antona Martina Slomška izbrali za svojega zavetnika in na vsakoletnem srečanju zajemate navdihov in novih moči za službo Bogu in bližnjemu, v kateri se zrcali naše krščansko življenje,« je zbrane pri maši na misijonsko nedeljo pozdravil celjski škof **msgr. dr. Stanislav Lipovšek**. V svoji pridigi je izpostavil misijonsko vlogo podeželja kot glasnika, varuha, oskrbnika in nosilca vrednot krščanskega življenja in njegovo stoletno duhovno, versko, kulturno in narodno izročilo. Poudaril je vlogo podeželja v skrbi za zdravo in zadostno prehrano: »Ta je in ostane naloga vsake države, pa tudi svetovni problem. Je naša skupna naloga, na kar nas je opozoril 16. oktober, svetovni dan hrane, saj se število lačnih po svetu in žal že tu in tam tudi pri nas zaradi gospodarske kri-

Udeležba je bila tudi letos velika.

ze povečuje.« Škof Lipovšek je izrazil zahvalo za oskrbo s hrano Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije,

za zdravo in zadostno prehrano in tako pomagati reševati probleme, ki vsled socialne in gospodarske krize trkajo na naša vrata.« Dotaknil se je tudi ver-

Ena temeljnih vrednot je družina, zato je škof Lipovšek med pridigo predstavil številčno družino Močenik iz Šentvida pri Grobelnem.

Zadružni zvezi Slovenije, občinam in drugim ustanovam: »Ne skrbite le za zunanjo urejenost našega podeželja, ampak tudi

ske, duhovne in moralne krize ter izpostavil pomen družinskih vrednot. Predstavil je primer vzgoje za vrednote v okvi-

ru letošnjega regijskega srečanja skavtov v Mozirju pod geslom Kmetije ne damo: »Sporočilo je bilo zelo jasno. Kmetija je sinonim za ohranjanje zvestobe do zemlje, do lepega naravnega življenja, pomeni pošteno delo, družinsko molitev, nedeljsko mašo, prijateljstvo, zdravo prehrano, razvedrilo, ljubezen do narave, domovine, domače cerkve in župnije, medsebojno pomoč. To so prave vrednote in to je prihodnost,« je razložil.

S svojim petjem so mašo obogatili člani pevskega zbora Zarja Akvonij iz Šentvida pri Planini. Med mašo so prošnje v duhu svojega poslanstva izrazile vinska kraljica Slovenije **Simona Žugelj**, mlečna kraljica **Vesna Črepinšek**, kraljica jabolk **Ksenija Žavcer** in hmeljarska princesa **Zala Povše**. Kmetje iz različnih slovenskih regij so s simboličnimi darovi svojih krajev, ki so jih prinesli

Prinašanje darov da maši še posebno svečanost. Iz Pomurja sta darove prinesla Marija Ščap in Jožef Štefko.

pred oltar, izkazali hvaležnost do plodov, ki jih daje narava.

Na svečani akademiji pred rojstno hišo blaženega Antona Martina Slomška na Slomu je slavnostni govornik predsednik Evropskega središča Maribor, bivši rektor Univerze v Mariboru ter nekdanji veleposlanik RS pri Svetem sedežu **prof. dr. Ludvik Toplak** izpostavil problem današnjega časa, ko se srečujemo s pojmovno in vrednostno zmedo institucij: v gospodarstvu, državi, medijih in politiki. »*Pojmovna in vrednostna kriza v svetovnih centrih moči, zlasti na Wall*

Streetu, je razgalila moralno krizo, ki je povzročila svetovno finančno in gospodarsko krizo, tej sledita socialna in politična kriza. Po zgodovinskih izkušnjah sta dve poti: popolna vrednostna prenova ali poguba. Korak k luči ali v brezno. Izbira je v nas. Svobodna volja človeka je največja sreča ali nesreča. Je tudi odgovornost, da se odločimo,« je povedal Toplak in poudaril, da je v gospodarstvu treba dati večji pomen modelu socialno-tržne ekonomije in solidarnosti; za nadzor nad porabo proračunskih sredstev organizirati združenje davkoplačeval-

cev Slovenije; s posebnim zakonom vzpostaviti zakonito in pravično stanje povsod, kjer so bile kršene pravice; na področju kulture, družine, vzgoje, socialne in zdravja zagotavljati trajnostni in strokovni razvoj. V gospodarstvu, zlasti kmetijstvu, skrbeti za zdravo in zadostno hrano z organizirano samooskrbo in dobro razvitim združništvom v realnem in finančnem sektorju. Vsem kmetom pa je izrekel čestitke in zahvalo za pridelani kruh ter ohranje-

Slavnostni govornik prof. dr. Ludvik Toplak

no naravo, v duhu Slomškovega poziva, »V besedi resnica, v dejanjih pravica.«

Predsednik Kmetijsko gozdarke zbornice Slovenije **Ciril Smrkolj** je v svojem pozdravu opozoril na pomen politike: »*Brez politike se nič ne zgodi. Politika kroji kruh slovenskemu kmetu, zato je potrebno imeti politiko, ki kmeta poslušša,*« in izpostavil zastavljane in nerazumevanje politike do majhnih kmetij. Obenem je izrazil zahvalo vsem, ki sodelujejo pri pripravi srečanja na Ponikvi, še posebej gospe **Francki Javeršek** s Kristan vrha na Kozjanskem, ki je ena izmed tistih, ki vsako leto skrbi za dobro počutje številnih obiskovalcev tradicionalnega srečanja na Ponikvi in je letošnja nosilka laskavega naziva Kmetica leta 2011.

Poleg podžupana občine Šentjur **Roberta Polnarja** sta udeležence srečanja pozdravila tudi župan Občine Ormož ter nekdanji poslanec NSi v državnem zboru **Alojzij Sok** ter predsednik SLS **Radovan Žerjav**. Le-ta je še posebej opozoril na pomen kmetov. »*Poklic kmeta mora postati cenjen in spoštovan,*« je dejal in dodal, da bo le tako lahko prišlo do dviga samooskrbe ter številnih novih delovnih mest.

Kulturni program srečanja na Slomu so pripravili člani pevskega zbora Zarja Akvonij iz Šentvida pri Planini in člani pihalnega orkestra Šentjur. Že tradicionalno je prireditev popestrila ljudska pesnica Ivanka Uduč s Planine, ki je pripravila kratek recital svojih pesmi. Člani prostovoljnega gasilskega društva Ponikva in društev kmečkih žena so ob pomoči učencev Srednješolskega centra Šentjur pod mentorstvom Staške Buser poskrbeli za pogostitev udeležencev.

»TATJANA VRBOŠEK

»FOTO: JERICA POTOČNIK, MARJANA PAPEŽ

Tudi srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu prispeva k napredku slovenskega podeželja.

Inovativni mladi kmet je Alojz Mlakar

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Zveza slovenske podeželske mladine sta konec oktobra v Križevcih pri Ljutomeru razglasili zmagovalca peterga izbora Inovativna mlada kmetica/Inovativni mladi kmet.

Zaključna prireditev Inovativna mlada kmetica/Inovativni mladi kmet je v organizaciji Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) in Zveze slovenske podeželske mladine (ZSPM) potekala 21. oktobra v Križevcih pri Ljutomeru. Naziv Inovativni mladi kmet je prejel Alojz Mlakar iz Zgornje Ložnice.

Podpredsednik KGZS Branko Tomažič je na prireditvi opozoril, da se v slovenskih trgovinah kupuje samo še tuje in nič več domače. Izpostavil je pomen samooskrbe in poudaril, da »če se meje zaprejo, potem bo narod lačen«. Kot je povedal, »je bila inovativnost v zadnjem času premalo poudarjena, zato so takšne prireditve, kot je današnja, nujne, saj se na ta način vzpodbuja mlade«. »Treba je imeti ideje, treba je ustvarjati, samo delo ni dovolj.

Kandidati in kandidatke letošnjega izbora Inovativna mlada kmetica/Inovativni mladi kmet so dokazali, da mladost prinaša nove, uspešne pristope v način kmetovanja.

Inovativnost je nujna, da bodo lahko naše kmetije ekonomsko uspešne,« je še dodal Tomažič.

Predsednik ZSPM Rok Roblek je prav tako povedal, da so inovacije na kmetijah nujne. »Mladi na svojih kmetijah znajo narediti ogromno,« je dodal in si zaželel, da bi ljudje spoznali pomen kmetijstva in da bi cenili poklic kmeta.

Zmagovalec letošnjega izbora Alojz Mlakar je povedal, da mu naziv Inovativni mladi kmet pomeni veliko. »To je potrdilo, da smo na dobri poti. Z inovativnostjo bomo tako nadaljevali tudi v prihodnje,« je povedal in dodal, da ga v inovativnosti sili delo samo. »Pri različnih delih si namreč poskušam delo čim bolj olajšati, to pa je možno samo z inovativnostjo,« je zaključil Mlakar.

Kulturni program prireditve so popestrili Pihalna god-

ba KD Mala Nedelja, otroška FS Križevci, FS DU Križevci, pevke ljudskih pesmi KD Janez Čuk iz Vučje vasi in Vaški fantje iz Ključarovec.

STROKOVNA KOMISIJA OCENJEVALA INOVATIVNOST ZAMISLI

Za naziv Inovativne mlade kmetice oziroma Inovativnega mladega kmeta se je letos potegovalo sedem kandidatki oziroma kandidatov. Cilj tekmovanja je odkrivati in spodbujati inovativnost pri mladih. KGZS in ZSPM s tekmovanjem širita in poglobljata znanje mladih nosilcev in nosilk kmetijskih gospodarstev, preverjata praktično usposobljenost mladih kmetov in kmetov ter jih motivirata za nadaljnje inovativno-

Alojzu Mlakarju iz Zgornje Ložnice naziv Inovativni mladi kmet pomeni potrdilo za uspešno delo na kmetiji in motivacijo za v prihodnje.

Kulturni program priveditve je med drugim popestrila tudi otroška folklorna skupina Križevci.

sti. Namen tekmovanja je tudi popularizirati kmetijstvo in podeželje, spodbujati pozitivno tekmovalnost in druženje med mladimi.

Strokovna komisija pod vodstvom Andreje Krt Stopar je pri kandidatih in kandidatkah ocenjevala inovativnost zamisli, trajnost projekta, vključenost vidika zaščite okolja, vpliv na lokalno skupnost in podeželsko območje, napoved ekonomskega učinka in tržno usmerjenost kmetije. Odločitev strokovne komisije, kdo je najbolj inovativen med inovativnimi, je bila zelo težka, saj so prav vsi kandidati in kandidatki pokazali ogromno znanja in sposobnosti za uvajanje inovativnosti pri kmetovanju.

MLADI SO INOVATIVNI NA RAZLIČNIH PODROČJIH

Inovativnost kandidatov in kandidatkih, ki so se prijavili za izbor, je raznolika in zanimiva.

Inovativnost zmagovalca letošnjega izbora **Alojza Mlakarja** se kaže v pristopu k preusmeritvi kmetije v sadjarstvo in inovaciji pri postavitvi protitočne mreže. Njena posebnost je, da je nosilna konstrukcija za pol metra višja od običajne, kar prispeva k izboljšanju

kakovosti pridelanega sadja in večjim hektarskim donosom.

Damjan Kuzma iz Cankove je svojo kmetijo opremil s primerno tehnologijo in sodobnim strojnim parkom, ki omogočata doseganje nadpovprečnih hektarskih pridelkov pri žitih in krmnih poljščinah ter pomoč sosednjim kmetijam v obliki strojnih storitev.

Jože Andolšek iz Ortneka je na svoji kmetiji postavil sončno elektrarno, ki je hkrati streha za strojno lopo. Na ta način je dobil streho in dodaten vir dohodka iz dopolnilne dejavnosti.

Tatjana Ladinek iz Prevalj je zamisel, ki združuje znanje šiviljstva in krojaštva ter pridelke z domače kmetije, uspela združiti v končne izdelke, ki se uvrščajo med izdelke domače obrti. **Boštjan Povše** iz Šempetra v Savinjski dolini je na svoji kmetiji dogradil sistem ogrevanja zraka za sušenje hmleja na fosilna goriva s sistemom predgretja zraka z lesnimi sekanci iz lastnega gozda in tako koristno uporabil lesno biomaso iz lastnega gozda. **Jadranka Zabukovec** iz Ivančne Gorice predeluje namolzeno mleko v poltrdi in trdi sir, albuminsko in navadno skuto, del mleka pa proda kot sveže mleko.

Minister Židan sprejel inovativne mlade kmetice in kmete

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan je v začetku novembra v Ljubljani sprejel zmagovalca, kandidatki in kandidate letošnjega izbora Inovativna mlada kmetica/Inovativni mladi kmet. Sprejema sta se udeležila tudi predstavnik KGZS Jernej Redek in predsednik ZSPM Rok Roblek.

Minister Židan je prisluhnil zmagovalcu in kandidatka ter kandidatom, ki so predstavili svoje delo na kmetiji in inovacije, s katerimi so se prijavili na izbor. Židan je poudaril, da so inovativni prijemi v kmetijstvu nujni. Udeležence izbora je pozval, da naj svojih inovacij ne zadržijo pri sebi ter da naj jih predstavijo tudi sovaščanom.

Mladi kmetje in mladi kmetici so ob tej priložnosti ministru Židanu predstavili tudi težave, s katerimi se soočajo pri kmetovanju. Izpostavili so, da veliko težavo predstavljajo administrativne ovire in preveč »papirologije«. Med drugim so se dotaknili tudi nepravilnih razmerij znotraj prehranske verige, ki kmetom onemogočajo pošten zaslužek, in težav pri razpisu za mlade prevzemnike kmetij.

Minister Židan je na sprejemu zmagovalca, kandidatov in kandidatkih izbora Inovativna mlada kmetica/Inovativni mladi kmet poudaril, da so inovativni prijemi v kmetijstvu nujni.

» JERICA POTOČNIK

Inovativen je njen tržni pristop, saj je svoje izdelke pri porabnikih uspela uveljaviti v kratkem času in s tem obogatila turistično ponudbo ob izviru reke Krke. **Klemen Jarc** iz Šenčurja je svojo kmetijo v celoti preusmeril iz reje goveda in pridelave krompirja v pridelavo in predelavo zelja. Doma pridelano zelje v količini 500 ton v celoti

kisajo, 200 ton repe za kisanje pa dokupijo od sosednjih kmetov, ki na njegove površine vozijo organska gnojila. Izgradnja hladilnice za svežo zelenjavo in novih prostorov za pakiranje je pripomogla k ohranjanju ter dvigu kakovosti kislega zelja in repe.

» JERICA POTOČNIK

Pot hrane od kmeta do kupca je (pre)dolga

Na okrogli mizi v Krškem o »Verigi od kmeta do kupca – izvir iz vasi, ki napaja mesta« so (pre)dolgo pot hrane od njive do krožnika iz različnih zornih kotov osvetlili predstavniki kmetov in kmetijskih podjetij, politike, kmečkih nevladnih organizacij, živilskopredelovalne industrije in trgovcev.

Trendi pri prehrani kažejo, da se je treba osredotočiti na lokalnega kupca, ki se vse bolj zaveda porekla hrane, zato v Sloveniji potrebujemo trgovce, ki dajejo in bodo dali še več poudarka hrani slovenskega porekla.

Od besed k dejanjem je še dolga pot, predvsem pa se morajo trgovci zavedati, da morajo v verigi od pridelovalca do kupca obstajati razmerja, ki omogočajo, da preživi v tej verigi tudi pridelovalec, ki je večinoma najšibkejši člen.

»Resneje smo se s prehransko varnostjo, z lokalno in regionalno oskrbo začeli ukvarjati po zlomu kapitalskih trgov, ko se je pokazalo, da je hrana strateška dobrina in v času recesije postane predmet različnih špekulacij,« je poudaril predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) **Ciril Smrkolj** in dodal, da »kmetje sicer imajo interes za pridelavo hrane, vendar težko investirajo, ker panoga (kljub večjemu povpraševanju po hrani) ni dohodkovno zanimiva«. Zato je še posebej zaskrbljujoč majhen delež mladih, ki se težko odločajo za kmetovanje, saj je poklic kmeta premalo cenjen in v družbi premalo spoštovan.

Pri tem ima pomembno vlogo tudi KGZS, ki k dvigu ugleda kmetov prispeva za različnimi akcijami, kot je na primer izbor inovativnega mladega kme-

Poglede na verigo od kmeta do kupca so soočili predstavniki kmetov in kmetijskih podjetij, politike, kmečkih nevladnih organizacij, živilskopredelovalne industrije in trgovcev. Prisotni pri pogovoru za okroglo mizo (z leve): **Roman Žveglič**, **Uroš Grešak**, **Srečo Bukovec**, **Ciril Smrkolj**, **Dejan Židan**, **Franc Bogovič**, **Boštjan Kozole**, **Ivana Valjavec**, **Sandra Turnšek** in **Tatjana Čop**.

ta. Vendar pa na terenu pogrešamo partnerje, ki bi bolje poslovno povezali znanje in pridelavo hrane. Pozitiven korak k partnerskemu odnosu je podpis kodeksa za boljše odnose v prehranski verigi. Smo na začetku poti in nekateri neučakano pričakujejo, da se bodo razmerja hitro uravnotežila. Že pri žitni verigi je bil proces dolgotrajen in je zahteval veliko pogovorov, pogajanj in usklajevanj, da je ustvaril bolj poštena razmerja,« je v razpravi izpostavil predsednik KGZS **Ciril Smrkolj**.

»Do položaja dohodkovnih nesorazmerij v prehranski verigi je prišlo tako pri nas kot v Evropi. Prišlo je do dodatnega zaostrovanja položaja za pridelovalce hrane zaradi nesorazmerno močnega položaja trgovcev, zato smo pripravili

kodeks za boljše odnose v prehranski verigi. Čeprav so nekateri skeptični do učinkov kodeksa, pomeni premik v pravo smer,« je menil kmetijski minister mag. **Dejan Židan**.

S tem sta se strinjali tako **Ivana Valjavec** iz GIZ Mlekarstva kot **Sandra Turnšek** iz GIZ EkoKrepko, vendar je slednja menila, da »potrošnik pri nakupu ne presoja zgolj po denarnici, ampak veliko vpliva intenzivno oglaševanje, ki pa si ga mnogi ne morejo privoščiti.«

»Rezerva je v tem, da bi s kakovostno slovensko hrano prišli do največjega potrošnika – države, da bi domači hrani olajšali dostop v vrtnice, šole, bolnišnice ...,« je poudaril direktor podjetja Evrosad **Boštjan Kozole**.

Stanje v tem trenutku je daleč od idealnega, se pa v zadnjem obdobju vseeno kažejo trendi, da bi se lahko položaj izboljšal, kar je bilo možno razbrati iz stališč predstavnikov trgovcev **Sreča Bukovca** iz Mercatorja in **Uroša Grešaka** iz Tuša, saj v obeh trgovskih verigah iščejo možnosti za boljše prepoznavnost in prodajo slovenske hrane (slovenska polica, biolinije itn.). Poudarjata pa, da je težava zagotavljanje količin in stalne kakovosti za velike trgovske sisteme. Povezovalka okrogle mize mag. **Tatjana Čop** je pri tem izpostavila, da so mogoče v sistemih zahtevani standardi preveč togi (npr. standardna velikost jabolka), saj bi potrošnik kupil tudi jabolka različnih velikosti, če so okusna in lokalno pridelana.

AKTUALNO

V verigi od pridelovalca do kupca morajo obstajati razmerja, ki omogočajo, da preživi v tej verigi tudi pridelovalec, ki je večinoma najšibkejši člen.

Skeptičen do uvajanja kratkih verig od kmeta do kupca pa je bil predsednik Sindikata kmetov **Roman Žveglič**, ki je ponazoril: »Pri mesu smo krat-

ko verigo že imeli, pa smo jo administrativno onemogočili, za razliko od Avstrije, kjer so jo nadgradili. Po drugi strani pa zelenjavo, ki zraste na

Šentjernejskem polju, vozimo v centralna skladišča v Ljubljano, potem pa nazaj na Dolenjsko.« je ponazoril (ne)delovanje kratkih verig Žveglič.

Da pa je vseeno možno, da se lokalni proizvodi obdržijo ali vrnejo na trgovske police, je spomnil na primer dobre prakse krški župan in dosednji poslanec in predsednik odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Državnega zbora Franci Bogovič, ki je povedal primer, kako so kupci toliko povpraševali po določenem mesnem izdelku, da ga je trgovec ponovno uvrstil na prodajno polico.

»MARJAN PAPEŽ

Strokovna korekcija

govejih parkljev.

Telefon: 031 703 409.

**SLS
RADOVANA
ŽERJAVA**

www.radovanzerjav.si

Slovenska ljudska stranka, Beethovnova 4, 1000 Ljubljana

SLS
Slovenska ljudska stranka

Kako zmanjšati uporabo pesticidov v Evropski uniji?

»New Advisers – Novi svetovalci« je ime Leader projekta, v katerega so vključeni tudi slovenski kmetijski svetovalci.

Od 7. do 11. novembra so se v Španiji, v pokrajini Galicija, mudili kmetijski svetovalci, predstavniki kmetijskih zbornic in kmetijskih šol iz osmih držav (Francije, Irske, Madžarske, Nemčije, Portugalske, Španije, Švedske in Slovenije), da bi v

okviru Leonardovega projekta **New Advisers – Novi svetovalci** poiskali poti za zmanjšanje uporabe pesticidov v celotni Evropski uniji. Osnovna zamisel izhaja iz tega, da se vsi, od kmetov, kmetijske stroke, kmetijskih organizacij in vlade, zač-

nejo zavedati, da je omejitev pesticidov v kmetijstvu nujno potrebna. Zato je potrebno najti način, ki bi vse vpletene stranke naučil spremeniti svoj odnos do okolja, kar bi lahko dosegli s posodabljanjem in usposabljanjem svetovalnih služb.

V naslednjih dveh letih bo ta skupina poskušala poiskati ravnotežje med varstvom oko-

lja in kmetijsko proizvodnjo, ki naj bi ohranila proizvodnost in donosnost. Potrebno bo najti model oziroma sistem svetovanja, ki bi v praksi lahko izboljšal uporabo fitofarmaceutskih pripravkov in bi lahko veljal za vse države Evropske unije. Po letu 2013 bo predstavljen vsem zainteresiranim v Evropi.

»PETRA KLINER

IZOBRAŽEVANJE

KGZS - Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

Dodatne informacije dobite na telefonu: 01 513 07 18. * (N) izvajalci so notranji, (Z) izvajalci so zunanji.

Datum	Naslov	Vrsta	Lokacija	Ura	Ur izobraževanja	Predavatelj(i)*
22. 11. 2011	Poslovanje na kmetiji, davki in poročanje	Predavanje z delavnico – ne velja za KOP	Dobrova, Gasilski dom	9.00	3	Vesna Velikonja (N)
22.–23. 11. 2011	Uvajalni ekološki tečaj. Obvezna predhodna prijava na tel.: Janez Ocepek, 01 723 12 36 ali 041 310 164.	Tečaj – ne velja za KOP	Na eni od ekoloških kmetij – prijavljeni bodo pravočasno obveščeni.	9.00–15.30	14	Tomaž Močnik, Barbara Lapuh, Janez Ocepek, Pavla Pirnat (vsil N), Mitja Zupančič (Z)
25. 11. 2011	Kompostiranje organskih odpadkov na kmetiji; Vpliv prehrane na delež mlečne tolsče in mlečnih beljakovin	Predavanja – veljata za KOP	Rokodelski center, Cesta na Ugar 6, Ribnica	9.00	5	Damjana Iljaš, Jasmina Slatnar (obe N)
29. 11. 2011	Tečaj predelave mleka. Obvezna predhodna prijava na tel.: Marta Kos, 01 839 77 69, 041 310 173.	Predavanje in tečaj – ne veljata za KOP	Kmetija Sešlar, Izlake in KGZS – Zavod Ptuj	9.00	16	Jasmina Slatnar, Marta Kos, Janez Kunc (N), Sešlar (Z), Stane Levart (Z)
30. 11. 2011	Informacijske poti v kmetijstvu – tečaj računalništva. Obvezna predhodna prijava na tel.: Nada Gabrenja, 01 366 31 92 ali 041 310 194.	Tečaj – ne velja za KOP	KGZS – Zavod LJ, Celovška cesta 135, Ljubljana	9.00	5	Kmetijski svetovalci KGZS – Zavod LJ (N)
2. 12. 2011	Predstavitve ukrepa ekološko kmetovanje in postopek prijave v ekološko kontrolo	Predavanje – velja za KOP	Logatec (mala dvorana Narodnega doma, Tržaška c. 44)	10.00	2	Janez Ocepek (N), predstavnik kontr. org. (Z)

Za preklic prepovedi setve tretiranega semena

V začetku novembra je potekala triindvajseta seja upravnega odbora Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, na kateri so člani upravnega odbora razpravljali o prihodnosti skupne kmetijske politike in drugih aktualnih temah.

Člani upravnega odbora Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (UO KGZS) so se na novembrski redni seji seznanili z zakonodajnim predlogom Evropske komisije glede Skupne kmetijske politike po letu 2013.

Na seji so obravnavali tudi aktualno problematiko v kmetijstvu in gozdarstvu.

SKP PO LETU 2013 NAJ OMOGOČA IZVAJANJE SLOVENIJI PRILAGOJENE KMETIJSKE POLITIKE

Branko Ravnik (MKGP) je članom UO KGZS predstavil glavne elemente zakonodajnih predlogov Evropske komisije glede Skupne kmetijske politike (SKP) po letu 2013. Po razpravi je UO KGZS pozval MKGP, da pri pogajanjih o besedilu novih zakonodajnih predlogov SKP po letu 2013 uveljavi rešitve, ki bodo v Sloveniji omogočale izvajanje nam prilagojene kmetijske politike s poudarki na učinkovitih rešitvah dosedanjih ukrepov ter stabilni proizvodnji hrane v prihodnje. Obenem se je UO KGZS zavzel, da naj MKGP v svoja stališča vključi tudi pripombe in predloge, ki jih je KGZS posredovala že v programskem obdobju 2007–2013.

MKGP NAJ PREKLIČI ODREDBO O PREPOVEDI SETVE TRETIRANEGA SEMENA

UO KGZS se je seznanil s potekom reševanja problematike

prepovedi uporabe tretiranega semena koruze in oljne ogrščice. MKGP vse do danes ni dokazalo vzroka in krivca za padce čebel v letošnjem letu. Prav tako ni podalo ustreznih alternativnih rešitev za varstvo koruze in oljne ogrščice pred škodljivimi organizmi. UO KGZS se je strinjal, da je veljavnost odredbe o prepovedi setve tretiranega semena vprašljiva. Zaradi omenjenih razlogov, ki so povzročili zmanjševanje konkurenčnosti slovenskih kmetov in jih postavili v neenakopraven položaj s kmeti v drugih državah, je UO KGZS od MKGP zahteval preklic Odredbe o prepovedi prometa in uporabe določenih fitofarmaceutskih sredstev na ozemlju RS.

KGZS KOORDINIRA DELO »ZELENJAVNE VERIGE«

Člani UO KGZS so bili tudi obveščeni o vlogi KGZS pri tako imenovani zelenjavni verigi. V začetku septembra letos je bila ustanovljena skupina »zelenjavna veriga«, katere namenom je povečati samooskrbo z zelenjavo v Sloveniji in slovenskim potrošnikom omogočiti dostop do slovenske zelenjave. Koordiniranje skupine, v kateri sodelujejo predstavniki pridelovalcev, Zadrugne zveze Slovenije, GZS-Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, Trgovinske zbornice Slovenije, GZS-Podjetniške trgovinske zbornice Slovenije in KGZS, je prevzela prav slednja. Znotraj

skupine sta se oblikovali dve delovni skupini, in sicer delovna skupina za tehnologijo pridelave in konkurenčnost ter delovna skupina za trženje.

KMETJE POKAZALI SOLIDARNOST DO OŠKODOVANIH V NEURJIH

UO KGZS je obravnaval tudi dejavnosti KGZS pri pomoči kmetom po letošnjih neurjih s točo. UO KGZS je tako podprl predlog komisije za odpis zborničnega prispevka pri KGZS, da zavezancem, ki so vložili vlogo za odpis zborničnega prispevka zaradi škode po neurju s točo v letošnjem letu, odpiše zbornični prispevek za leto 2010. Zavezancem, ki jim je neurje s točo istočasno povzročilo škodo na kmetijskih rastlinah oziroma pridelkih, kmetijskih zemljiščih, stanovanjskih, kmetijskih in drugih objektih, se zbornični prispevek za leto 2010 v celoti odpiše. Zavezancem, ki so utrpeli škodo le na kmetijskih rastlinah oziroma pridelkih, se odmerjeni zbornični prispevek za leto 2010 zniža za

sedemdeset odstotkov.

Kot je povedal predsednik KGZS Ciril Smrkolj, so kmetje pokazali veliko medsebojne solidarnosti tudi pri zbiranju krme za najbolj prizadete živinorejske kmetije. Ob tem se je zahvalil vsem sodelujočim v akciji, kmetom, ki so podarili krmo, in vsem, ki so koordinirali prevoz krme do prizadetih kmetij.

PROBLEMATIKA ŠKOD PO DIVJADI IN ZVEREH ŠE VEDNO NEREŠENA

Člani UO KGZS so na seji izpostavili še vedno nerešeno problematiko škod po divjadi in zvereh. Na škode, ki jih kmetom povzročajo divjad in zveri, je KGZS že večkrat javno opozorila. »Težavo predstavlja tudi dejstvo, da nimamo primernih pravilnikov za ocenjevanje škod na kmetijskih pridelkih in v gozdovih,« je poudaril Smrkolj. Obenem je kmete pozval, da naj škode prijavljajo.

»JERICA POTOČNIK

Blagovna znamka BIODAR

Po evropski zakonodaji je za označevanje ekoloških pridelkov in živil obvezna uporaba evropskega znaka za ekološko pridelavo.

Mnoga združenja in trgovci označujejo svoje proizvode tudi z zasebnimi blagovnimi znamkami. Najstarejša in najbolj prepoznavna znamka za ekološke pridelke in živila pri nas je zagotovo BIODAR.

ZAKAJ BIODAR?

Pri pridelavi in predelavi se morajo ekološki kmetje držati evropskih predpisov za ekološko kmetijstvo. Skupaj s sistemom kontrole je tako zagotovljena višja kakovost pridelkov in živil. S pridobitvijo certifikata dobijo pravico uporabljati evropski znak za ekološko pridelavo. Obenem lahko prostovoljno uporabljajo nacionalno označbo za ekološko kmetijstvo. Uporabijo lahko tudi zasebne znamke, če se strinjajo s pogoji njihove uporabe.

BIODAR spada med tako imenovane kolektivne znamke za ekološke pridelke in živila. Njena lastnica je Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije (ZZEKS). Uvedli in registrirali so jo leta 2000 z namenom, da povečajo prepoznavnost v Sloveniji pridelanih in predelanih ekoloških živil. Znamko BIODAR lahko uporabljajo le tisti ekološki kmetje, člani združenj ekoloških kmetov, ki poleg splošnih predpisov za ekološko kmetovanje sprejmejo tudi zahteve Standardov za znamko BIODAR. Standardi so zasnovani na veljavni evropski in slovenski zakonodaji. Vsebujejo pa nekaj dodatnih omejitev, ki povečajo zaupanje v tovrstno

obliko pridelave. Prva zahteva je, da uporabnik znamke kmetuje ekološko na celotni kmetiji. Zahteva evropski zakonodaji ni stroga, saj dovoljujejo tudi delno preusmeritev. Taka oblika je pri nas znana pri nekaterih ekoloških sadjarjih. S kmetovanjem po pravilih ekološkega kmetijstva na celotni kmetiji uporabniki znamke zagotovijo, da kmetijo upravljajo kot celoto in s tem zmanjšajo vpliv kmetovanja na okolje. S tem določilom se Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije uvršča v skupino organizacij in gibanj za ekološko kmetijstvo po vsem svetu, ki se zavedajo, da gre pri ekološkem kmetovanju za celovito gospodarjenje s kmetijskim ekosistemom.

KDAJ BIODAR?

Znamko BIODAR sme pridelovalec uporabiti šele, ko je končal s preusmeritvijo, kar pomeni, da pod to znamko ni »proizvodov iz preusmeritve«. Standardi so zahtevni tudi glede izbire pridelovalne površine. Pridelovanje ni dovoljeno ob prometnih cestah oziroma je potrebno površino od takih cest odmakniti vsaj 15 metrov. Obenem standard priporoča sajenje dodatnih zaščitnih pasov ali uporabo protihrupnih ograj. S tem je tveganje za onesnaženje zaradi prometa manjše. Če obstaja kakršenkoli sum, je potrebno pridelke dati na analizo. Omejena je uporaba gnojnice pri pridelavi jagodičevja in zelenjave. S seznama dovoljenih sredstev za gojenje v ekolo-

ški pridelavi so dodatno izvezti proizvodi živalskega izvora, kot sta kostna moka ter moka iz perja in dlake. Poleg tega ni dovoljena uporaba industrijskega apna, ki ga je po evropski direktivi dovoljeno uporabljati. S seznama dovoljenih zaščitnih sredstev standardi za BIODAR ne dovoljujejo uporabe spinosada, prietoridov, etilena, boksita in mineralnih olj. Standardi BIODAR predvidevajo, da si pridelovalec pripravi sadike sam ali pa jih kupi pri drugem ekološkem pridelovalcu v sistemu BIODAR. Posebne zahteve pa standardi postavljajo za pridelovanje zelišč. Teh ni dovoljeno pridelovati blizu urbanih središč, oddaljenost od prometne ceste mora biti najmanj 50 metrov in najmanj 5 metrov od najbližje konvencionalne površine. Priporočene so tudi žive meje ali zaščitne zasaditve. Natančno so opredeljeni postopki transporta, sušenja, skladiščenja in obdelave. Tudi pri pridelavi sadja in grozdja za vino ter gojenju gob so standardi bolj strogi. Pomemben del je zahteva po uporabi kakovostne in ekološko sprejemljive embalaže. Podrobneje so določena tudi izhodišča za ekološko kletarjenje.

Zelo natančno so napisana pravila za ekološko rejo živali, ki upošteva njihove naravne življenjske zahteve. Standard zagotavlja kakovostne pogoje bivanja ter kakovostno, prevladujočo strukturno krmo pretežno ekološkega porekla. Po posameznih skupinah živali so določene

ne velikosti zunanjih in notranjih površin za ekološko rejo, ki povzemajo evropsko zakonodajo. Standardi natančneje urejajo tudi ekološko čebelarjenje. Obsegajo poglavja o predelavi, nadzoru in pravilih za uporabo znaka BIODAR pri trženju.

STANDARDI BIODAR SLEDIJO TRENDOM

V prihodnje bodo Standardi za uporabo znamke BIODAR revidirani na osnovi sprememb evropske in slovenske zakonodaje. Pomembna novost bo natančnejša opredelitev standardov za kletarjenje in pridelavo ekološkega vina, ki bo lahko nosilo znamko BIODAR. Dopolnitev je odgovor mnogih združenj evropskih ekoloških pridelovalcev na prepočasno usklajevanje evropske zakonodaje za ekološko vino. Z dopolnitvijo standardov bodo zagotovili, da bodo vina vsebovala najmanjše možne skupne količine žvepla in strogo omejili uporabo sredstev za nadzor fermentacije, bistrenje, filtracijo in druge posege na tista, ki so naravni in nujno potrebni. Predvidene so še druge omejitve. Ekološki vinogradniki, ki bodo želeli pridelati vino z oznako BIODAR, bodo morali imeti vinograde trajno zadržane, v njih bo prepovedana uporaba kalijevih gnojil in vseh gnojil s strukturo NPK ter gnojila iz živalskih beljakovin. Zmanjšana bo dovoljena količina vnosa bakra. Vino BIODAR bo lahko le slovenskega izvora. Dodajanje sladkorja ne bo

EKOLOŠKO KMETOVANJE

dovoljeno. Obstaja pa možnost dodajanja koncentriranega grozdnega soka. Uporaba dodatnih kvasovk bo le izjema v težavnih sezonah. Kot pri ostalih panogah ekološkega kmetijstva, bo tudi pri vinih prepovedana uporaba gensko spremenjenih organizmov, sevanj in nanotehnologije.

ZNAK BIODAR ZAGOTAVLJA VISOKO KAKOVOST

Znamka BIODAR potrošnikom zagotavlja, da so pridelki in živila, označeni z zna-

kom, izrecno slovenskega izvora. Označevanje zagotavlja sledljivost. Na embalaži živil, označenih z znamko BIODAR, je navedena individualna šifra uporabnika, njegovo ime in naslov. Kupec lahko na podlagi podatkov na embalaži spremlja pot izdelka od kmetije do svoje mize. Znamka BIODAR potrjuje, da je živilo ekološkega izvora in od njive oz. hleva, do prodajne police kontrolirano s strani kontrolnih organizacij. Te zagotavljajo, da na kmetiji poteka pridelava po načelih in pred-

pisih za ekološko kmetovanje. Znak BIODAR uporablja okoli 120 ekoloških kmetij po vsej Sloveniji. Poleg tega imajo pravico do uporabe tudi štiri predelovalna podjetja. Seznam je na voljo na medmrežni strani Zveze združenj ekoloških kmetov Slovenija (www.zvezekokmet.si).

KAKO DO ZNAMKE BIODAR

Tisti ekološki kmetje, ki bi želeli svoje pridelke dodatno označiti s kolektivnim znakom ZZEKS, se o zahtevah standardov in

drugih podrobnostih posvetujte s strokovnim tajnikom vašega regionalnega združenja, svetovalcem za ekološko kmetovanje na vašem kmetijsko-gozdarskem zavodu ali neposredno na Zvezi združenj ekoloških kmetov Slovenije. Rezultati raziskav trga potrjujejo, da blagovno znamko BIODAR prepoznajo in sprejemajo osveščeni potrošniki. Taki potrošniki pa so pripravljeni za kakovost in poreklo odšteti tudi nekaj več denarja.

» DR. JANKO RODE

GOZD IN OBNOVLJIVI VIRI

Pregled mest javnih obravnav osnutkov gozdnogospodarskih in lovskoupravljavskih načrtov območij za obdobje 2011–2020*

Gozdnogospodarsko območje (GGO)/ lovskoupravljavsko območje (LUO)	Kraj javne obravnave	Naslov	Datum in ura javne obravnave
GGO Tolmin Zahodno visoko kraško LUO Triglavske LUO	Območna enota Tolmin, sejna soba	Tumov drevored 17, 5220 Tolmin	23.11.2011 ob 10.00
GGO Bled	Območna enota Bled	Ljubljanska cesta 19, 4260 Bled	21. 11. 2011, ob 10.00
GGO Ljubljana Zasavsko LUO	Velika dvorana Gozdarskega inštituta Slovenije	Večna pot 2, 1000 Ljubljana	21.11. 2011 ob 11.00
GGO Postojna Notranjsko LUO	Gozdna hiša Mašun	Mašun 4a, Knežak	22. 11. 2011 ob 9.00
GGO Kočevje Kočevsko-Belokranjsko LUO	Območna enota Kočevje	Rožna ulica 39, Kočevje	22. 11. 2011, ob 11.00
GGO Novo mesto Novomeško LUO	Sejna soba KGZS – Kmetijsko gozdarskega zavoda Novo mesto	Šmihelska 14, 8000 Novo mesto	23. 11. 2011 ob 10.00
GGO Brežice Posavsko LUO	Krajevna enota Senovo, sejna soba, 1. nadstropje	Trg rudarjev 1, 8281 Senovo	22.11.2011 ob 10.00
GGO Celje Savinjsko-Kozjansko LUO	Zavod Dom sv. Jožefa	Plečnikova 29, 3000 Celje	23. 11. 2011 ob 10.00
GGO Maribor Slovensko-Goriško LUO Ptujsko-Ormoško LUO	Krajevna enota Ruše	Falska cesta 126, 2342 Ruše	22. 11. 2011 ob 10.00
GGO Murska Sobota Pomursko LUO	Občina Puconci, sejna soba	Puconci 80, 9201 Puconci	22. 11. 2011 ob 10.00

*Javne obravnave za GGO Kranj, Nazarje, Slovenj Gradec in Kraško GGO ter Gorenjsko, Kamniško-Savinjsko, Pohorsko in Primorsko LUO so bile opravljene pred izidom Zelene dežele, zato niso zajete v zgoraj navedeno preglednico.

Pričakovanje izboljšanja razmer zaradi velikih zveri

MEDNARODNO LETO
GOZDOV • 2011

Gozdovi za ljudi

Ministrstvo za okolje in prostor je pripravilo nov predlog Pravilnika o spremembi pravilnika o odvzemu vrst rjavega medveda in volka iz narave.

V skladu z Uredbo o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah je pri pripravi predloga sodeloval tudi Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), ki je dolžan pripraviti strokovno mnenje za odstrel, in Zavod RS za varstvo narave, ki pripravi pisno stališče do odvzema. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je kot članica delovne skupine za upravljanje z velikimi zvermi podala svoje poglede in pripombe na predlagani pravilnik.

STANJE JE ZASKRBLJUJOČE

Stanje na območju pojavljanja velikih zveri, posebno v določenih predelih, je zaskrbljujoče. Število konfliktnih situacij se v preteklem letu ni zmanjšalo, nasprotno, škodni primeri so bili tako od medveda kot tudi od volka največji do sedaj. Če nihanja v škodi pri medvedu lahko pripisemo naravnim dejavnikom, pa za volka tega ne moremo trditi. V letu 2010 so zveri pokončale kar 2600 živali, največ drobnice, povzročile pa so za 0,6 milijona evrov škode (tista, ki je bila objavljena in priznana).

PREDLAGANI ODSSTREL

MOP v pravilniku predlaga odstrel 74 medvedov poleg izgub (povprečno jih je 15 do 20 na leto) in 12 volkov. Takšen predlog je podal tudi ZGS v svojem strokovnem mnenju. Predlagani odstrel je za 4 osebe ke večji kot lani pri medvedu in enak pri volku. Novost je tudi ta, da se lovna doba za volka začne v septembru, vendar je takrat možen odstrel samo na pašnikih. Prvič je ZGS v strokovnem mnenju predlagal, da bi bilo zaradi obstoječih težav v nekaterih okoljih smiselno znižati populacijo medvedov.

KGZS NASPROTUJE PREDLOGU

KGZS se s predlogom o odstrelu ne strinja. Takšen odstrel (odvzem) ne bo prispeval k reševanju težav na terenu. Razen tega odstrel ni edina rešitev za težave. Kljub dozrajšnjemu odstrelu se stanje ne izboljšuje. Za to vidimo vzroke bodisi v neustrezni višini odstrela, načinu odstrela in pa pasivni vlogi MOP-a, ki ni sprejelo nikakršnih dodatnih ukrepov za preprečitev nastale škode. Škode

po volku so že od leta 2007 alarmantno visoke, pa pristojni niso pokazali velike pripravljenosti za dejavnosti, ki bi izboljšale razmere. Nasprotno, v letošnjem letu niso namenili sredstev za razpis za elektroograje.

Ravno tako ostaja odprto pereče vprašanje glede odškodnin po krokarju, za katerega je tudi pristojno MOP. Obenem se pojavlja tudi vedno več težav, ki jih povzročata neavtohtona vrsta šakal.

Ne samo zaradi višine predlaganega odstrela, ampak predvsem zaradi neustreznega upravljanja z velikimi zvermi, ki ni naklonjeno prebivalcem na območju pojavljanja velikih zveri, KGZS ne podpira predloga pravilnika. Zavzema tudi stališče, da bi pri upravljanju morali bolj upoštevati lokalno prebivalstvo.

» ANDREJ ANDOLJŠEK

Popravek

V Zeleni deželi številka 101 je bil na strani 13 objavljen članek o Kmečkem dnevu in razstavi živali v Gornjih Slavečih. V članku je bilo napačno zapisano ime govedorejskega društva, ki je praznovalo dvajseto obletnico delovanja. Pravilno je Govedorejsko društvo Cankova in ne Bodonci. Kmečki dan in razstava pa sta potekala v Gornjih Slavečih.

PREDPRAZNIČNI T4030

NEW HOLLAND
AGRICULTURE

T4030 Deluxe (78KM)

Številčena fotografija

že od
31.620€
z DDV

Vklj. cen
2400€
decembrski
popust

BOŽIČNO DARILLO:
Material in delo za prvi servis
ob nakupu do konca decembra.

Več informacij dobite pri pooblaščenih zastopnikih in na www.newholland.si

ITRO ITRO, d.o.o., Železarska c. 3, SI-3220 Štore
Tel.: (03) 780 57 12, 780 57 14, Faks: (03) 780 57 02

Ko ne dobim plačila

V zadnjem času je tudi na področju kmetijstva zaznati težave s plačevanjem prodanega blaga in opravljenih storitev. Pogosto kmetijska gospodarstva izpostavljajo, da jim npr. neka zadruga ni plačala prodanih surovin. Kako preprečiti, da za ogromno vložene delo ne bi bili prikrajšani za plačilo?

Neka kmetija je daljše obdobje redila govedo in potem z zadrugo sklenila dogovor o odkupu. Dogovorjena sta bila cena in rok za plačilo. Kmet po poteku roka upravičeno pričakuje plačilo za prodano blago. Zadruga svoje obveznosti ne izpolni in kmet je zaradi ravnanja zadruge obremenjen z možnostjo, da za vloženo delo ne dobi plačila.

Plačilno nedisciplino lahko preprosto imenujemo zamujanje s plačilom ali celo neplačilo zapadlih obveznosti s strani dolžnikov. V primeru, da obveznost zapade v plačilo in denarja še vedno ni, lahko neplačnika izterjate po sodni poti preko postopka izvršbe. Zakon o izvršbi in zavarovanju določa, da se izvršba lahko vložijo na podlagi verodostojne listine ali izvršilnega naslova. Verodostojno listino predstavlja faktura (račun), menica ali ček, javna listina, izpisek iz poslovnih knjig (konto kartica, knjigovodska kartica, izpisek odprtih postavk) ... Med izvršilne naslove pa sodi sodna odločba, izvršljiv notarski zapis, druga izvršljiva odločba ali listina.

IZVRŠBA NA PODLAGI VERODOSTOJNE LISTINE

Postopek izvršbe na podlagi verodostojne listine se uvede z vložitvijo vloge na posebnem obrazcu. Lahko poteka elektronsko preko centralnega oddelka za verodostojno listino (COVL) ali pa se postopek uvede z vložitvijo vloge na zahtevanem obrazcu v papirni obliki. Za vlaganje zahtevkov v elektronski obliki mora upnik razpolagati s kvalificiranim digitalnim potrdilom in mora opraviti registracijo na spletni strani Vrhovnega sodišča RS. O vlogi odloča Okrajno sodišče v Ljubljani, ki ima izključno krajevno pristojnost za postopke izvršbe na podlagi verodostojne listine. Vlogi ni potrebno prilagati dokazil o obstoju dolga. Sodišče na podlagi vložene zahtevke izda sklep, v katerem določi, da se izvede izvršba na predlagane predmete. Možno je namreč predlagati izvršbo na premičnine, plačo in druge stalne prejemke dolžnika, denarna sredstva pri organizaciji za plačilni promet, nepremičnine, stavbno pravico, delež družbenika v družbi nematerializirane vrednostne papirje. Za uvedbo postopka je potrebno plačati sodno takso. Višina takse je odvisna od načina vložitve zahtevka (papirnata ali elektronska oblika) in števila sredstev izvršbe (plača, premičnine, nepremičnine ...). Za vlogo, vloženo v papirni obliki, za eno sredstvo izvršbe znaša taksa 45 evrov, za vlogo v elektronski obliki za eno sredstvo izvršbe pa 36 evrov.

Zoper izdani sklep o izvršbi ima dolžnik možnost vložitve obrazloženega ugovora. V ugovoru mora dolžnik navesti vsa dejstva in predložiti vse dokaze, sicer se ugovor šteje za utemeljen. Če je ugovor utemeljen (npr. dolg je poravnan, nastopilo je zastaranje), sodišče razveljavi sklep o izvršbi v delu, v katerem je dovoljena izvršba. Predlog upnika se v nadaljevanju obravnava kot tožba v pravnem postopku.

Postopek izvršbe na podlagi verodostojne listine tako omogoča hitro in učinkovito poplačilo zapadlih obveznosti. Kljub temu v praksi prihaja do situacij, ko ne pride do poplačila dolga zaradi nelikvidnosti dolžnika, zato je pomembno, da se preveri premoženjsko stanje nasprotni strani pred vstopom v poslovni odnos. Vsak ima možnost, da v javno dostopnih evidencah ugotovi nekatera dejstva, ki pomembno vplivajo na odločitve o poslovnem sodelovanju. Npr. v evidenci, ki jo vodi Agencija RS za javnopravne evidence in storitve (AJPES), se lahko preveri stanje transakcijskih računov poslovnih subjektov. Podatek, da ima npr. neka zadruga blokirane račune, lahko pomeni, da ima ta subjekt likvidnostne težave.

Pred vsakim vstopom v poslovni odnos poskušajmo izvedeti čim več informacij o nasprotni strani. V primeru zamude ali celo neplačila dolga pa je možno uporabiti postopek izvršbe. Vsekakor je pred podajo predloga za izvršbo smiselno, da se s svojim dolžnikom pogovorite ali ga pisno opomnite, da nemudoma zahtevate plačilo zapadlih obveznosti. Tudi nasprotni strani je verjetno v interesu, da se izogne dodatnih stroškom, ki jih prinese postopek izvršbe.

»JANJA VIRANT

Ohranitev starih slovenskih vrst,

malih kmetij z oblikovanjem lokalnih samooskrbnih skupnosti, velikih kmetij z vključevanjem v domače tržne verige, razvoj čebelarstva, varstvo divjih rastišč, vzpostavitev mreže za predelavo lesa, zmanjšanje pristojbin pri spremembi namembnosti, samozadostno ureditev komunalnih, energetskih kapacitet kmetij do 2018, subvencionirana zelena delovna mesta v kmetijstvu in predelavi, samostojno tržno verigo domačih eko znamk državljanom RS.

Mag. Franc Žnidaršič

Agrarne skupnosti po novem

Sprejete so dopolnitve Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic.

Vse predsednike agrarnih skupnosti, člane agrarnih skupnosti in vse, ki se s problematiko agrarnih skupnosti ukvarjate, želimo ponovno obvestiti o dopolnitvi Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic (ZPVAS).

treh četrtin članov agrarne skupnosti glede na njihove solastniške deleže.

Med posle, ki se lahko izvršijo z nižjim soglasjem od soglasja vseh solastnikov (100 odstotkov vseh solastnikov), kot ga določa Stvarnopravni zakonik, se štejejo:

- gradnja gozdne in protipo-

ba ZPVAS-F navezuje tudi na Zakon o kmetijskih zemljiščih (UL RS št. 71/2011-UPB2). Za določitev uporabnika kmetijskega zemljišča in načina rabe kmetijskega zemljišča (4. in 5. alineja zgoraj) namreč v skladu s 7. členom ZKZ zadošča soglasje solastnikov, katerih idealni deleži predstavljajo več kot polovico površine zemljišča, če je kmetijsko zemljišče v solastnični oziroma soglasje več kot polovice lastnikov, če je kmetijsko zemljišče v skupni lastnini.

POSTAVITEV SKRBNIKA

ZPVAS-F še določa, da lahko vsak član agrarne skupnosti predlaga pristojnemu centru za socialno delo postavitev skrbnika za poseben primer. Skrbnika se lahko predlaga v primeru, da član agrarne skupnosti dalj časa ni dosegljiv. Naloga skrbnika, ki ga center za socialno delo postavi v roku 60 dni, je izvrševanje vseh lastninskih upravičenj dalj časa nedosegljivega člana agrarne skupnosti, upošteva njegove interese.

»GAŠPER CERAR

Državni zbor je na svoji zadnji seji pred razpustom v sredo, 19. oktobra 2011, potrdil spremembe zakona, ki bodo agrarnim skupnostim omogočile primernejše gospodarjenje s premoženjem. **Dopolnitev predpisa o agrarnih skupnostih, ZPVAS-F, je bila v Uradnem listu RS objavljena 2. novembra 2011 (UL RS št. 87/2011) in je pričela veljati 10. novembra 2011.**

NIŽJI DELEŽ SOGLASJA ZA NEKATERE POSLE

V skladu z dopolnitvijo ZPVAS-F lahko agrarne skupnosti odločajo o poslih, ki so v javnem interesu, saj zagotavljajo boljše gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči in gozdovi, na podlagi soglasja več kot

žarne infrastrukture,

- gradnja kmetijskih in gozdnih objektov,
- agrarne operacije v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča,
- sklenitev zakupne ali najemne pogodbe,
- sprememba rabe nepremičnine.

Gradnja naštetih objektov na zemljiščih, s katerimi upravlja agrarna skupnost, bo sedaj dostopnejša. Ob tem opozarjamo, da bo upravna enota v postopku izdaje upravnih dovoljenj vedno zahtevala ustrezno število overjenih soglasij, torej več kot tri četrtine članov agrarne skupnosti glede na njihove solastniške deleže. Soglasja se overijo na upravni enoti.

Obenem se spremem-

Zaseg motornega vozila

V septembrski številki Zelene dežele smo vas kratko seznanili z novimi cestnimi predpisi, ki so nekaj sprememb vnesli tudi na področje vožnje s kmetijskimi vozili. Nekoliko nejasnosti se je pojavilo glede instituta zasega motornega vozila, zlasti kakšne so pristojnosti policistov v primeru neveljavnega ali neobstoječega voznškega dovoljenja.

23. člen Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP, Uradni list RS, št. 109/10) med drugim določa, da se vozniku zaseže motorno vozilo, ki ga vozi, če:

- vozi vozilo brez veljavnega voznškega dovoljenja za vožnjo vozil tiste kategorije, v katero spada vozilo, ki ga vozi v času prekrška,
- vozi vozilo v času, ko mu je začasno odvzeto voznško dovoljenje,
- vozi vozilo v času izvrševanja prenehanja veljavnosti voznškega dovoljenja ali
- vozi vozilo v času izvrševanja prepovedi uporabe voznškega dovoljenja.

Vse voznike zato ponovno opozarjamo, naj se v cestni promet vključujejo zgolj z veljavnim voznškim dovoljenjem.

Organizator posveta:
Kmetijsko gozdarski zavod Maribor in
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

LOMBERGARJEVI DNEVI

1. ZELENJADARSKI POSVET

Sreda, 7. december 2011

4. VINOGRADNIŠKI POSVET

Četrtek, 8. december 2011

7. LOMBERGARJEV SADJARSKI POSVET

Petek, 9. december 2011

Kraj posveta:

Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede,
predavalnica »Avditorijum magnum«

www.kmetijski-zavod.si

VSA PREDAVANJA SO UVRŠČENA V IZOBRAŽEVALNI PROGRAM KOP
IZVEDBO LOMBERGERJEVIH DNEVOV JE OMOGOČILO MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO REPUBLIKE SLOVENIJE.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

ZADRUŽNA ZVEZA
SLOVENIJE, z.o.o.

KAPITALSKA ZADRUGA, z.b.o.

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

